

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس	۴ - تقدیم و تصویب لایحه اعتبار جهت تهیه غذای بیمارستانها
۲ - تصویب گزارش کمیسیون قوانین دادگستری مربوط به عدم تعقیب گلشانیان	۵ - شور و تصویب لایحه تقاضای دو بیست و پنج، میلیون ریال اعتبار جهت خرید خواربار
۳ - شور و تصویب لایحه تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی	۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

(مجلس یکساعت و سه ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز سه شنبه ۱۸ اسفند ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

و حاضر نشده اند خواستم استدعا کنم مقرر بفرمائید برای جلسه آینده حاضر شوند .	رئیس - آقای اعتبار .
رئیس - بسیار خوب تذکر داده میشود . آقای روحی	اعتبار - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم .
روحی - بنده در صورت جلسه عرض داشتم چون به موقع اجازه ندادید عرضی ندارم .	رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد . آقای اعتبار .
طباطبائی - بنده قبل از دستور عرض دارم .	اعتبار - عرض بنده مختصر است و مربوط به سؤالی است که از وزارت دارائی و وزارت راه کرده ام با اینکه تذکر هم داده شده معذک آنوز برای جواب نیامده اند
رئیس - آقای تهرانچی قبل از شما اجازه خواسته اند	
جمعی از نمایندگان - دستور .	

این مذاکرات مشروح یکصد و بی و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره ثبت نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان : اقبال - شجاع - اکبر - جلالی - فاطمی -
 غائبین بی اجازه - آقایان : مسعودی خراسانی - تولیت - شه دوست - نواب یزدی - اورنگ - شاهزادگی - شهردوانی - چاپچی -
 امیر ابراهیمی - نیک پور - دبستانی - آصف - صادق وزیری - شاهنک - کامل ماگو - نصر تیان - بوداییان - ارکانی -
 دیر آمدگان بی اجازه : آقایان : فیاض - صفاری - ناصری - اعتبار - جلیلی - ذوالقدر - منشور - مؤید قوامی - نقابت -
 هدایت الله پایری - منصف - حزه تاش - نمازی :

۲ - تصویب گزارش کمیسیون دادگستری
مربوط به عدم تعقیب گلشائیان

رئیس - اگر تصویب بفرمائید گزارش کمیسیون دادگستری راجع به گلشائیان مطرح شود (صحیح است) گزارش کمیسیون خوانده میشود:

بر اثر طرح گزارش کمیسیون دادگستری راجع باعلام بی تقصیری آقای عباسقلی گلشائیان وزیر سابق بازرگانی و پیشه و هنر در مجلس شورای ملی و تقاضای آقای نقابت مخبر کمیسیون باینکه بانجهدانتخاب کمیسیون دادگستری تجدید مطالعه نسبت با اعتراضات بعمل آید قضیه در کمیسیون دادگستری طرح و تحقیقات لازمه بعمل آمد - باین ترتیب که با انتخاب سو کمیسیون و مراجعه بدفاتر بازرگانی تجارخانه اریه و ملاحظه پرونده کار نظریه سو کمیسیون بطور مشروح ومفصل در جلسه ۱۳۲۱/۱۲/۸ مورد مذاکره و بحث واقع شده و در نتیجه رأی کمیسیون دادگستری بشرح زیر صادر و گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

در خصوص اجازه صدور ۵۵ تن کتیرا از طرف وزارت بازرگانی با آقای مراد اریه در تاریخ ۱۳۲۰/۱۰/۱۵ بر اثر وصول نامه آقای گلشائیان به مجلس شورای ملی و مراجعه بکمیسیون عرایض ومرخصی و صدور گزارش بر لزوم تحقیق و مذاکراتی که از طرف چند نفر آقایان نمایندگان در جلسه علنی مجلس شده است موضوع اتهام چنین بنظر رسیده که چون با وجود بر گذاری حق انحصار صدور کتیرا بشرکت کل کتیرا و با عدم الغاء حق انحصاری مزبور دادن اجازه صدور به مراد اریه بطور استثنائی ممکن است مبنی برسوء نظر و جلب نفع شخصی بوده باشد - کمیسیون دادگستری پس از تحقیقات کافی چنین رأی میدهد.

اولاً - مذاکرات و مسموعات مختلف بعنوان اینکه ممکن است این دستور استثنائی در نتیجه سوء نظر یا جلب استفاده شخصی بوده باشد مقرون بدلیل نیست زیرا علاوه بر اینکه تا کنون با طرح متممادی قضیه و دعوت کمیسیون از آقایان نمایندگانی که در اعتراضات وارده ذیدخل بوده اند دلیلی

براین مطلب اقامه نشده تحقیقات کمیسیون اعم از استنطاق آقای مراد اریه و ملاحظه دفاتر تجارخانه مزبور نیز چیزی که مفید اینمعنی و مثبت این اتهام باشد بنظر نرسید. ثانیاً - مطابق قانون انحصار تجارت مصوبه تیرماه ۱۳۱۱ حق انحصار صدور محصولات و تعیین میزان و شرایط صدور آنها بدولت بر گذار شده و هیئت دولت عمل باین حق را بعهد وزارت بازرگانی بر گذار کرده و وزارت بازرگانی با موافقت و رضایت شرکت کل کتیرا پیشنهاد الغاء انحصار مزبور را بهیئت دولت تقدیم داشته که در نتیجه الغاء حق مزبور نیز شده است و بعلاوه مدعی خصوصی که متضرر شده باشد وجود ندارد و ضرری از این اجازه متوجه دولت نشده و تعهد نامه از صادر کننده جهت تأمین هر نوع حقی دریافت گردیده و لهذا نمیتوان دستور وزیر بازرگانی را بمفهوم ماده ۴۴ قانون محاکمات و زراعت بعنوان تخلف اداری مورد نظر قرار داد.

لهذا کمیسیون قرار منع تعقیب آقای گلشائیان را در خصوص مورد صادر و اعلام میدارد.

رئیس - آقای طوسی.

طوسی - اگر مجلس شورای ملی که مهربی حقیقی بنده است و کمیسیون دادگستری با نظر عنایت بسوابق زندگانی و سلوک اجتماعی بنده توجهی بفرمائید تصدیق خواهید فرمود با احدی غرض و خصومت شخصی نداشته و جز بسعادت کشور خوشبختانه بهیچ چیز دلبستگی پیدانکرده ام همیشه خادمین کشور را صمیمانه ستایش کرده و آنجا که عمل خلاف مقررات و کردار مخالف قانون دیده ام با احترام قسمی که خورده و وظیفه که برای خود قائل هستم خودم را مکلف دانسته ام بآن عمل اعتراض کنم. داستان صدور این کتیرا را از آن قبیل تشخیص دادم و با شخص آقای گلشائیان ابدآ تماس و مخالفتی نداشته ام و چون در زمان وزارت ایشان این جریان پیدا شده در جرأت نداشتند و بعضی از تجار هم تصدیق کرده بودند آقای وزیر پیشه و هنر و بازرگانی وقت هم در جواب سؤال بنده وقوع این عمل

را که بعقیده بنده برخلاف قانون و مقررات بوده تردید نکردند دیگر جا نداشت خودم را ملوم وجدانم قرار بدهم تا آنجا که در کمیسیون عرایض ومرخصی با حضور جناب آقای سهیلی نخست وزیر آن روز و امروز مذاکراتی شد و درسو کمیسیون وبالاخره در کمیسیون دادگستری سؤالاتی شد و جوابهایی عرض کردم حالا هم تشخیص بنده این است که عمل مشمول مقررات ماده ۱۴ قانون محاکمات و زراعت و مواد ۱۲۹-۱۵۷ و ۲۸۰ قانون مجازات عمومی است مع هذا کمیسیون محترم دادگستری این خبر را تقدیم مجلس فرموده اند خوب ملتفت هستم که این کمیسیون از ۱۸ نفر افراد مبرز بررگوارو مورد اعتماد مجلس شورای ملی و همه کشور تشکیل میشود بنده هم افتخار ارادت بهمه آقایان دارم و مأیوس نیستم مورد لطفشان هم باشم لیکن چون این موضوع یک امر نظری است اگر نظر بنده موافق با این خبر نباشد کنه کار نخواهم بود. مطالب و مخالفت نظر بنده زیاد است که از توضیح آنها میگذرم فقط اجازه میخواهم یادآوری کنم در

ستو کمیسیون دادگستری عرایض بنده با حضور آقای آهی وزیر دادگستری وقت چه بود؟ چه ترتیب اثری بآن عرایض بنده داده شده نسبت بدرخواست کتبی بنده که در آن پرونده عمل حاضر است چه اقدامی فرمودند بعد از این مدت نازه صحت عمل را برسدگی دفاتر اریه و پیشنهادی که در الغاء انحصار کتیرا به هیئت دولت شده بود تکیه میدهند بلکه رسیدگی بدفاتر اریه در آنروز که بنده شفهاً و کتباً استدعا کردم لازم بود نه بعد از این مدت مدید حالا دیگر حاجت باین رسیدگی نبود همچنین وقت کار صدور این کتیرا را بدون غل و غش سهل و ساده طبق مقررات تصور میکردند آن ناسخ و منسوخ های فوری به گمرک که کتیرا را صادر بکنند و یا صادر نکنند برای چه بوده در عمل صاف و بی آرایش آنهاهمه تعجیل مورد نداشت خوب بتود تأمل میکنم در جواب پیشنهاد الغاء انحصار از هیئت دولت میرسید اگر با آن پیشنهاد موافقت شده بود اشکالی نداشت در هر صورت چنانکه عرض کردم بنده پیرو عقیده و ایمان خود هستم هر کس خود داند و عقیده اش و فعلاً همینطور که عرض کردم صرف نظر میکنم از نظر خودم.

نقابت (مخبر کمیسیون دادگستری) - عرض کنم دفعه گذشته که این گزارش اینجا مطرح بود بعضی از آقایانیکه موافق بودند با آن گزارش از رجعت ثانوی آن گزارش به کمیسیون دادگستری یکقدری گله مند شدند یعنی از بنده گله مند شدند که بنام کمیسیون دادگستری ارجاع گزارش را به کمیسیون قبول کردم بنده آن دفعه هم خواستم که بیطرف و بی نظر بوده باشم حالا هم اگر توضیحی عرض میکنم باز بی نظر و بیطرف هستم و این توضیحات صرفاً جنبه قضائی دارد و استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند. آقای طوسی فرمودند وقوع عمل یعنی دادن اجازه صدور کتیرا برخلاف مقررات است ولی نفرمودند که آن مقررات کجا است (طوسی صدور کتیرا عرض کردم) بلی فرمودند صدور این کتیرا برخلاف مقررات است ولی اشاره بآن مقررات نکردند. آن مقررات قانون یکم تیرماه ۱۳۱۱ است که حق صدور کلیه کالا های طبیعی کشور را به دولت واگذار کرده و دولت هم این حق انحصاری خودش را ممکن است به شرکتها یا باشخاص در مقابل یک حق العملی بر گذار کند گاهی هم از لحاظ تشویق تجارت این حق را دولت باشخاص بر گذار کرده بدون اینکه حقی بگیرد گاهی هم بر گذار کرده و صدی ده صدی پنج حق گرفته است. در مورد کتیرا چون بازار خریدی در خارج نداشته آمدند یک شرکتی بعنوان انحصار کل کتیرا تشکیل داده اند که آنها از روی نمونه بسته بندی کنند و صادر کنند و بازارهایی در خارج تهیه کنند ولی چون کتیرا را کالای نمره یک تشخیص دادند مطابق مقررات اسمار حاصله از فروش کتیرا تماماً باید بدولت میفروختند و البته با نرخ رسمی هم میفروختند یعنی با همان نرخ هشت تومان و چند ریالی که آن تاریخ قیمت بورس سفید ارز بود و اگر کسی ارزی را به بانک میفروخت مثلاً راجع به کالای درجه سوم بانک یک تصدیق فروش ارز میداد و این فروشنده ارز آن تصدیق را در بازار میبرد و هر لیره هشت تومان نه تومان

تفاوت زمان می فروخت و بالنتیجه قیمت بورس سیاه برای يك لیره میشد هجده تومان، نوزده تومان ولی اشخاصی که کتیرا صادر میکردند کلیه ارزش حاصله از کتیرا را با بورس سفید می فروختند یعنی با همان هشت تومان و شش ریال یا هر چه که دولت قیمت می گذاشت از پارسال که یک قدری وضعیت عوض شد یعنی قضیه بورس سیاه از بین رفت و آمدند لیره را به چهارده تومان تثبیت کردند و کسی اگر کتیرا صادر میکرد باید ارزش را هر لیره چهارده تومان بفروشد پس آن تفاوت بورس سیاه آمده بود جزء بورس سفید شده بود و نفع بیشتری کسی که کتیرا صادر میکرد میبرد این بود که تلگرافات خیلی زیادی از همدان و شیراز و سایر جاها رسیده بود که چرا باید انحصار صدور کتیرا منحصر به يك شرکتی باشد بگذارید همه ماها صادر کنیم و همه از این ترقی قیمت لیره استفاده کنیم از این تلگرافات خیلی زیاد شده است که در دوسیه هست بدربار شده است به هیئت وزراء شده است به وزارت دارائی شده است و این قضیه مطرح شده است و در هیئت وزراء مذاکره شده که این انحصار را برداریم که همه مردم بتوانند صادر کنند بعد وزارت بازرگانی خودش معتقد شده بود که این انحصار ملغی شود و گزارش هم تهیه کرده است و آورده است در هیئت وزراء که این انحصار ملغی شود حتی هیئت وزراء هم مخالفت نکرده است و صورت مجلس هم هوای این امر تنظیم شده است پس آن قانونی که این حق را به دولت میدهد در این جا يك بحث اصولی پیدا میشود که آیا دولت کیست؟ بهمه جامعه هیئت وزراء باید دولت گفت یا بيك وزیر هم میتواند دولت گفت؟ و باز به تعبیر علمی تر دولت یعنی هیئت مدیره يك مملکتی که مجلس شورای ملی هم میتواند دولت باشد و بالاخره آن جامعه ای که اموراداری کشور را اداره میکند عنوان دولت باو اطلاق میشود این تعریف از لحاظ اصول قانون اساسی و حقوق اساسی (در و آکستیتوسیونل Drois Constitutionnels) است که این را وضع کرده است (طباطبائی - قانون اساسی ما چه

میکوید؟) قانون اساسی ما آمده است يك تفکیکی قائل شده است ولی مجموع این قوا دولت است ولی يك تفکیکی قائل شده است بین قوا که با هم مزاحمتی نداشته باشد و تفکیک قانون اساسی هم طوری نیست که بشود يك حد فاصل خیلی صحیح برایش پیدا کرد و حد اشتراکی دارد. بهر صورت وزارت بازرگانی که يك عضوی از دولت و مدیر این حق انحصاری بوده است بنا به تصویب دولت الغاء کرده است و گفته اند که مثلاً قسمت پنبه را وزارت کشاورزی عمل میکنند قسمت کتیرا را وزارت بازرگانی عمل میکند و قسمت قند و شکر و قماش را وزارت دارائی عمل میکنند این انحصارها باین ترتیب تقسیم شده است بین وزارتخانه ها و هر کدام مدیر يك قسمتی بوده اند پس میشود گفت با این ترتیب وزیر بازرگانی بنا به تصویب دولت حق دارد این حق را اعمال کند و بمن، به آقا بيك شرکتی اجازه بدهد که از این انحصار استفاده کنیم حالا آمد و اجازه داد باید به بینیم از این اجازه ضرری معوجه دولت شد؟ یا ضرری متوجه مدعی خصوصی شد یا نشد؟ چون می رود قضیه روی ماده ۱۴ محاکمه هیئت وزراء که آقای طوسی فرمودند از این عمل به دولت ضرری نخورده است برای اینکه دولت از شرکت کل کتیرا حق انحصاری نگیرد تا این که وقتی به اریه این اجازه را داد حقی نگرفته باشد معیناً از اریه يك تعهدی گرفته اند که هر گاه دولت مقرر کرد که از کتیرا حق انحصاری یا عوارض دیگری بگیرد او هم بپردازد و او هم تعهد کرده است که بپردازد این تعهد نامه را هم بعنوان تأمین ضرر احتمالی دریافت کرده اند به مدعی خصوصی هم ضرری نخورد و اگر ضرری هم پیش آمد کرد مدعی خصوصی از این حق صرف نظر کرد به مجلس هم نوشت و در جرائد هم اعلان کرد که این اجازه را بدیگری بدهید زیرا این يك درخت جواهری نیست که من تنها بخوام از آن استفاده کرده باشم و این مراسلات در دوسیه هم هست و حاضر است پس از لحاظ حق عمومی و حق خصوصی و از لحاظ اجرای قانون هیچ تخلفی نشده و نمیشود این

مطلب را بعنوان تخلف اداری رویش بحث نکرد آمدیم سر تخلف جزائی و تطبیق مورد با قانون مجازات عمومی، آقای طوسی فرمودند این کار با ماده ۱۲۹ قانون مجازات عمومی مطابق است ماده ۱۲۹ برای مجازات اعمال قدرت است از مقامات و مستخدمین برای عدم اجرای قانون و مجازاتش هم انفصال است این جا اعمال قدرتی برای عدم اجرای قانون نشده است بلکه استفاده از قدرت قانونی برای دادن اجازه شده است این است که قضیه منطبق با ماده ۱۲۹ قانون مجازات عمومی نمیشود اشاره به ماده ۱۵۷ فرمودند ماده ۱۵۷ میگوید که هر يك از مستخدمین و مأمورین دولتی که بالمباشره یا بتوسط وسائط در معاملات و مزایده ها و مناقصه ها و تخصیصات و امتیازات دولتی که در تحت مدیری یا نظارت او بعمل آمده نفعی برای خود منظور دارد این جا هم دلیلی برای اینکه آقای گلشائیان نفعی برای خود ملحوظ داشته است و شرکتی با اریه داشته است یا حق العملی گرفته است وجود ندارد و نظر باین که اصل برائت است و بایستی در مورد اتهام دلیل مثبتی وجود داشته باشد و صرف سوء ظن نمیتواند ملاک رأی قضائی واقع شود باین مناسبات بود که از آقایانی که ذی نظر بودند کمیسیون خواهش کرد چه دلیلی در این خصوص دارند این دلیل را تذکر دادند که اگر بدفاتر تجارتخانه اریه مراجعه فرمائید ممکن است پیدا شود علی الاحتیاج يك سو کمیسیونی تشکیل شد آقای همراز بودند بنده بودم، آقای لاریجانی، چهار نفر بودیم یکی دیگر هم آقای دکتر قزل اباغ بودند دفاتر تجارتخانه را خواستیم البته آقایانی که در دفاتر تجارتنی وارد بوده اند میدانند که دفتر تجارتنی اول سال پلمپ می خورد و ثبت اسناد آن را مهر و تصدیق میکنند و بعد منظمأ نوشته میشود و این دفاتر يك روزنامه است و تطبیق باید بکنند با دفتر کل و ارقام و جمع و خرج ها طوری است که اگر در خلالش بعداً دست ببرند کشف میشود یا قلم خوردگی بشود یا برداشت پولی که مصرفش معین نباشد و مورد سوء ظن باشد کشف میشود و جلب توجه میکند. اینها را آقای لاریجانی که مطلع از دفاتر تجارتنی

هستند با دقت ملاحظه کردند و بنده هم که یک قدری بی اطلاع نبودم رسیدگی کردم ولی چیزی در دفاتر پیدا نشد میماند يك اشکال آقای طوسی که خوب بود در آن تاریخی که من تذکر دادم این عمل میشد این يك ایرادی است اگر امروز يك عملی را به محکمه اطلاع بدهند با رعایت اینکه مرور زمان جنایات ده سال است بلکه امروز هم باید برود پرسد دلایلش را توجه کنند آن تاریخ هم بطور منجز بیان نشد که حتماً دلیلی وجود دارد گفتند اگر ببینید ممکن است وجود داشته باشد ما هم بآن دفاتر مراجعه کردیم دیدیم دلیلی وجود نداشت این بود مجموع تحقیقاتی که در کمیسیون بعمل آمد چه از لحاظ قانونی و چه از لحاظ تحقیق و چیزی که بتواند اتهام را جزائاً یا از لحاظ اداری بایشان توجه بدهد پیدا نشد و کمیسیون مثل يك نفر قاضی تحقیق کرد و نظر خودش را گزارش داد البته این گزارش یک نظر مقدماتی است و نظر قطعی با مجلس شورای ملی است و به مرقات و حاشیه کار و اینکه آقای گلشائیان خدماتی باین مملکت کرده یا نکرده بنده کار ندارم قدر متقین این است که به حساب يك کسی که وارد شویم این اندازه وقتی که رعایت اصول شده باشد قابل تقدیر است باین جهت نظریه کمیسیون و تحقیقاتی که شد بنده بعرض آقایان رساندم و حالا دیگر بسته است بنظر مجلس.

جمعی از نمایندگان - کافی است مذاکرات.

رئیس - آقایانیکه با این گزارش کمیسیون موافقت

دارند برخیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

۳ - شور و تصویب لایحه تکمیل ساختمان

بیمارستان فارابی

رئیس - آقای تهرانچی.

تهرانچی - بنده برای مذاکره قبل از دستور اجازه

خواسته بودم و عرایضی داشتم و چون وارد دستور شدیم

اجازه میفرمائید اجازه بنده محفوظ بماند که در جلسه بعد

عرایض خودم را عرض کنم و حالا اگر آقایان موافقت

میفرمائید لایحه مربوط به نظام وظیفه مطرح شود.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - بنده تقاضا دارم لایحه مربوط به مرخصی خانۀ فارابی را مطرح بفرمایند.

رئیس - پیشنهادی رسیده است از آقای روحی و آقای انوار خوانده میشود:

پیشنهاد میکنیم لایحه نظام وظیفه جزء دستور شود.
رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - این لایحه را که آقای وزیر فرهنگ تقاضا فرمودند مطرح شود یک لایحه کوچکی است و چند دقیقه بیشتر وقت مجلس را نمیگیرد اگر آقایان موافقت بفرمایند این لایحه مقدم باشد (صحیح است)

رئیس - گزارش کمیسیون بودجه راجع بنقل و انتقال اعتبار وزارت فرهنگ جهت مرخصی خانۀ فارابی مطرح است گزارش کمیسیون خوانده میشود:

کمیسیون بودجه با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۳۸۶۸۶ وزارت فرهنگ راجع بنقل و انتقال مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار ریال اعتبار خرید و تکمیل لوازم آزمایشگاههای بیمارستانها و غیره را برای تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی مطرح نموده در نتیجه با ماده واحده پیشنهادی موافقت و اینک گزارش آنرا که عین لایحه دولت است تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

رئیس - ماده واحده پیشنهادی دولت خوانده میشود:
ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد که مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار ریال (۱۸۰۰۰۰۰) صرفه جوئی اعتبار خرید و تکمیل لوازم آزمایشگاههای بیمارستانها و دانشکده پزشکی و هزینه حمل و گمرک و سایر هزینه های مربوطه به آن و هزینه ایجاد آزمایشگاه دارو سازی و تهیه لوازم مربوط به آن و هزینه حمل گمرکی دازوهای خریداری از خارجه را بمصرف تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی برساند.

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - عرض کنم بنده استفاده میکنم از طرح این لایحه و میخواستم یک تذکری به آقای وزیر فرهنگ راجع به بیمارستانهایی که در واقع جزو وزارت فرهنگ است عرض کرده باشم. این اداره بیمارستانها یک اداره مخصوصی است در وزارت فرهنگ و چندین بیمارستان مطابق قانونی که از مجلس گذشت جزء وزارت فرهنگ شده است. چندی قبل یکی از اقوام بنده مریض شد و بنده او را به بیمارستان فرستادم و یک اطلاعاتی در این ضمن پیدا کردم که لازم است حالا بعرضتان برسانم که بیشتر مورد دقت واقع شود قسمت جراحی مرخصی خانۀها بنظر بنده خیلی خوب است و سرویس جراحیشان کاملاً وظایف خودشان را عمل میکنند خیلی هم رضایت بخش است ولی قسمت نظافت و پاکیزگی و عمل داخلی بیمارستانها و تختخوابها و غذا و رسیدگی بحال مرضی بنظر بنده رضایت بخش نیست بنده چون میدانم که آقای وزیر فرهنگ حسن نیت دارند و توجه دارند که در هر سازمانی اگر نواقصی هست تذکر داده شود که رفع آن نواقص بشود باین جهت اینجا عرض میکنم که همان آقایان هم بدانند که اگر یک بیماری بمرخصی خانۀ فرستاده شد و وضعیت آن خوب نبود اینجا گفته میشود و مطلب مورد دقت واقع میشود و هم اینکه آقای وزیر فرهنگ توجه کنند که این بیمارستانهایی که باید مورد استفاده اشخاص بی بضاعت واقع شود بتمام معنی مفید باشد نه اینکه هیچ توجهی از حیث نظافت و سایر جهاتی که حتماً لازم است رعایت بشود بعمل نیاید باور بفرمائید مطلبی را که عرض میکنم خودم دیده ام یک مریض بود که بنده علاقه داشتم بآن و کاملاً دقت میکردم ملافۀ تختخوابها کاملاً کثیف بود و حالا نمیخواهم بنده اسم آن بیمارستانرا ببرم و نظری به جای معینی ندارم ولی اطلاع دارم که سایر جاها هم همین طور بوده است چندین روز بنده رفتم آنجا ولی ملافۀ لحاف این مریض عوض نشده بود و کثیف بود و البته تصدیق میفرمائید برای یک مریضی که عمل جراحی شده است در ذریعۀ اول نظافت لازم است و غذای مرخصی خانۀها

هم نمیز و مرتب نیست و باید این مطالب مورد توجه واقع شود و بنده خواهش میکنم آقای وزیر فرهنگ همیشه هفته دو روز سه روز یک نفر از رؤسای وزارت فرهنگ را که آنجا نشسته اند بفرستند باین مرخصی خانۀها بازرسی کنند و ببینند چه خبر است یک نفری که رفته است آنجا جراحی شده است یا عملی است یا کارگر است یا کارمند جزء دولت است که در نتیجه نداشتن وسایل به این بیمارستانها رفته است آنرا ببینند که وضعیت خوب است یا بد است بعقیده بنده این کار خیلی آسانی است و امیدوارم آقای وزیر فرهنگ این قسمت اساسی را که بعقیده بنده باید توجه شود و برای عامه طبقات پائین مورد استفاده است درش دقت کنند که نواقصی که دارد مرتفع شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری:

دکتر طاهری - موافقم.

رئیس - آقای انوار:

انوار - عرض کنم بنده دیگر بیک چیزهایی که درش مخارج بشود قائل نیستم و موافق نیستم آقا ما سی مرخصی خانۀ داریم ولی مریض نویسی نیست چهل تا مدرسه داریم اما شاگرد ندارد (بعضی از نمایندگان - چطور ندارد؟) آقا صبر کنید هر کس برود می بیند خدا شاهد است مرضای ما نوبی بیابانها و دهات اقتاده اند چرا آقای یک چیزی را که حقیقتش را میدانیم بتظاهر بر گذار میکنید؟ چرا بحقیقت توجه نمیکنید؟ ما مرخصی خانۀ پانصد تخت خوابی داریم ولی یک تخت خوابش مریض ندارد فقط برای نمایش دادن خوب است خواستم توجه بدهم مجلس و وزیر و دولت را که این چیزها وجود خارجی پیدا کند چهار تا مرخصی خانۀ که بپرداز این بینوایان بخورد نه اینکه ما یک مخارجی بکنیم و اسمش را بگذاریم مرخصی خانۀ فارابی ما هم ناچاریم رأی بدهیم چرا؟ برای اینکه محمد ابونصر فارابی یکی از علمای درجه اول ما بوده است و ما هم ناچاریم باسم او مرخصی خانۀ داشته باشیم بنده مخالفتم در این خصوص است که اینها نمایش صوری و تظاهر است

و الا نظر به مخالفت نیست مثلاً بنده میخواهم مدارس ما واقعاً خوب باشد و سؤال کردم از آقای وزیر معارف که آقای قانون اساسی ما مدارس براسلام است و شما در مدارس خودتان اسلام را زیر پا گذاشته اید بچه مناسبت در مدارس شما نماز را بکلی کنار گذاشته اید؟ بچه مناسبت در مدارس مسائل دینی بحث نمیشود؟ همینقدر ما بگوئیم که مدرسه داریم پرورش افکار داریم چه پرورش افکاری؟ چه افکاری بالاتر از این که شما عقاید اسلامی و اخلاق حسنه را پرورش بدهید؟ پرورش بدهید اخلاق خوب را در مردم؟ ولی کجا این قدم را برداشته اید بلافاصله هر وقت که در این قسمتها صحبت میکنیم فوراً جواب میدهند که داشکده ها ساختیم دانشگاه ساختیم اینها معنی ندارد ولی بنده می بینم که عمل در اینها نیست به آقای وزیر معارف هم گفتم که عمل کنید و حرف نباشد معنی ندارد که ما این مدارس را داشته باشیم ولی بعد از چند سال دیگر یک متخصص بیاوریم که بدانیم نماز صبح چند رکعت است و چه جور باید خواند و آن متخصص هم بعد از مطالعه در جواب بگوید از قراری که فلان مورخ نوشته است دور رکعت بوده است و آنوقت در رکعت اول هم تسبیحات اربعه بخوانید فوراً این را هم قبول میکنند آقا دیگر آن دوره گذشت که میخواستند باین چیزها توجه نشود اول قدمی که برداشت صدیق اعلم بود بعد آقای تدین همینقدر که این دو نفر رفتند دیگر هیچ عنوانی نیست و تمام را گذاشتند کنار آقای وزیر فرهنگ از خدا شرم کنید توجه کنید به یک مملکتی که هزار و سیصد سال است دارای یک عقاید حقیقی بوده است و روی آن اخلاق حسنه سعادت دارین داشته است این را در نظر بگیرید که ما قانون اساسی داریم.

با این قانون اساسی مطابق قانون اساسی ما پادشاه مأمورج مذهب ما است ما در ماده ۱۲۹ نداریم که عقیده خودمان نوبی شکممان باشد تا بپاییم! نه عقاید ما بر تبلیغ است که مردم را دعوت بدیانت کنیم، مردم را با اخلاق حسنه جلب کنیم، این عقاید بنده است که عرض کردم.

رئیس - آقای دکتر طاهری .

دکتر طاهری - فرمایشات آقای انوار همان است که در کمیسیون بودجه هم فرمودند . آن موضوع که راجع بترویج دیانت است و رعایت اصول مذهب تمام مجلس و همه اهالی و اعضاء کمیسیون هم همه موافق و متفق هستیم (صحیح است) اما تصدیق می فرمائید که ربطی باین قسمت نداشت یعنی موضوعی که مطرح است این است که اعتباراتی هست در بودجه وزارت فرهنگ برای وروداشیائی از اروپا برای لابراتوارها و بواسطه مسدود شدن راهها وزارت فرهنگ موفق نشده از این اعتبار استفاده کند ، سال هم دارد تمام میشود ، يك بیمارستانی ساخته اند بیمارستان فارابی (و همینطور هم که گفتند بسیار هم نام خوبی است برای اینکه فارابی یکی از اشخاصی است که اسباب افتخار ایران است) و اینجا که ساخته شده است برای این است که مرضی و اشخاص دردمند در آنجا معالجه میشوند اعتباری که دارد کسر آمده است و اینجا ناتمام است اگر تمام نشود خسارت میشود آن اعتبار هم صرفه جوئی میشود . موضوع این لایحه این است که از آن اعتباری که بمصرف رسیده است تخصیص بدهند برای اتمام ساختمان این بیمارستان و تمام مجلس موافق هستند و خود آقای انوار هم در کمیسیون بودجه موافق بودند و مطالبی را که اینجا اظهار فرمودند مقصودشان این بود که این تذکرات را بفرمایند و الاً بالایحه موافق بودند .

وزیر فرهنگ - بنده تصور نمیکنم راجع باین لایحه بحثی بشود برای اینکه يك لایحه خیلی راحت و ساده است ولی چون آقای انوار موقع را مغتنم شمردند و راجع به موضوع دیگری که باین هیچ ارتباط نداشت صحبتی کردند البته بنده نمیتوانم بدون جواب بکنم ، آنچه راجع به رعایت اصول دیانت فرمودند در مدارس بدبختانه اینطور تصور میرفت که وزارت فرهنگ مخالف عقاید ایشان است و حال اینکه اینطور نیست ، وزارت فرهنگ کاملاً تشخص میدهد رعایت اصول دیانت را و مخصوصاً اهتمام در این که

نگذارید کردن شخص بنده اگر بگذارند ممکن است ولی کردن وزارت فرهنگ نگذارید . چون اگر امروز اقدامی در این خصوص بشود (که ما هم مسئول هستیم) نتیجه اش شاید ده سال دیگر معلوم خواهد شد بنابراین بنده در این قسمت دیگر عرضی ندارم و تمنی میکنم زودتر اینرا تصویب بفرمایند .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده آقایانیکه تصویب میفرمایند ورقه سفید خواهند داد .
(اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۸۶ ورقه سفید نتیجه شد)
رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۵ با کثرت ۸۲ رأی تصویب شد .

(۴ - تقدیم و تصویب لایحه اعتبار جهت تهیه غذای بیمارستانها)

رئیس - دو لایحه داریم یکی راجع به خوار بار است و یکی هم راجع بوزارت جنگ است لایحه خوار بار يك ماده بیشتر نیست اگر تصویب میفرمائید آنرا مقدم بناداریم و بعد هم لوایح وزارت جنگ را

وزیر فرهنگ - خود آقای وزیر خوار بار هم موافقت فرمودند چون این مسئله فوریت دارد و برای مصرف غذائی بیمارستانها است در بودجه برای اینموضوع اعتباری در نظر گرفته شده و تصویب شده بود باینکه همه چیز گراش شد این اعتبار هم قریب یکماه است که تمام شده بطوری که برای غذای بیمارستانها اعتباری نیست از اینجهت پیشنهاد شده است که از محل صرفه جوئیهای خود دانشکده پزشکی و بیمارستانها مبلغ پنجاه هزار تومان برای مصرف

مواد غذائی بیمارستانها تصویب بفرمایند و چون این قضیه فوریت هم دارد بقید فوریت این لایحه تقدیم میشود و تقاضای تصویب آن میشود .

رئیس - لایحه پیشنهادی وزارت فرهنگ راجع بمواد غذائی بیمارستانها مطرح است : قرائت میشود :

مجلس شورای ملی : چون طبق گزارش شماره ۱۳۶۴۱ بتاريخ ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۱ اداره دانشکده پزشکی و بیمارستانها در اثر ترقی فاحش و روزافزون بهای اجناس و خوار بار مبلغ سه میلیون و چهارصد و چهل و چهار هزار و دوست (۳۴۴۴۲۰۰) ریال اعتباری که جهت تهیه غذایی بیمارستانها پایتخت در ماده ۲۳ بودجه تفصیلی ۱۳۲۱ اداره مزبور پیش بینی و تصویب رسیده بکلی بمصرف رسیده و دیناری اعتبار باقی نمانده و بیمارستانها را هم نمیتوان بدون مواد غذائی نگاه داشت بنا بر این برای تأمین اعتبار تهیه غذا و ترمیم ماده ۲۳ مذکور ماده واحده زیر بقید فوریت جهت تصویب تقدیم میگردد :

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است در حدود مبلغ پانصد هزار ریال (۵۰۰۰۰۰۰) از محل صرفه جوئی کل بودجه تفصیلی سال ۱۳۲۱ اداره دانشکده پزشکی و بیمارستانها جهت تهیه غذای بیمارستانها موضوع ماده ۲۳ بودجه اداره مزبور اختصاص داده و بقیه بهای اجناس و خوار بار مورد مصرف سال ۱۳۲۱ بیمارستانها را از آن محل بپردازد .

رئیس - فوریت لایحه مطرح است آقایانیکه موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده واحده مطرح است آقای اعتبار فرمایشی دارید بفرمائید اعتبار - بنده موافقم .

اسامی رای دهندگان - آقایان : اعتبار ، نقابت ، ذوالقدر ، پناهی ، اصفهانی ، مجد ضیائی ، مستشار ، سلطانی ، ناهید ، هدایت الله پالیزی ، نائینی ، موقر ، نصر تیان ، دشتی ، یار احمدی ، طالش رحمت سمعی ، نجبر فرمند ، سعودی ، فروهر ، شیرازی ، معینی ، مهذب ، ملک مدنی ، قنوجی ، یمن اسفندیاری ، رهبری ، مؤید قوامی ، مکرم افشار ، معذل ، جلیلی ، بیات ، امامی ، محیط لاریجانی ، عطاء الله پالیزی ، معتمد سنگ ، دادور ، فریدونی ، فرخ ، منصف ، ملایری ، رفیعی ، دولتشاهی ، ملک زاده آملی ، صفاری ، گودرز نیا ، رستم کیو ، طوسی ، ابراهیم سمعی ، فیاض ، مهدوی ، عزیزی ، مشورح کلارونیان ، صفوی ، نمازی ، ریگی ، شهابنگ ، هاشمی ، دهستانی ، امیر تیمور ، شاهرودی ، آزادی ، فرشی ، مرآت اسفندیاری ، افشار ، معتمدی ، فرمانفرمایان ، اصفهانیان ، هراز - حزه تاش ، مؤید ثابتی ، روحی ، هدایت ، دکتر ضیاء ، دکتر مودب نفیسی ، دکتر ملک زاده ، دکتر طاهری ، دکتر ادهم ، دکتر سمعی ، دکتر تاج بخش ، دکتر لقمان .

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده مسلم مخالفت با این لایحه ندارم لکن میخواستم توجه بدهم يك موضوعی را كه در شمیران يك شیرخوار گاهی هست آنهم وارد بشود باین موضوع و آنها هم باید از همین وجوه زندگی کنند خدا شاهد است آنجا كه بنده رفته ام رفقای بنده طفلی را كه داده بودند شیر بدهند گفتند يك تکه نان يك سبزی بدست بچه داده بودند بنده خواستم عرض کنم درست است كه كار تقسیم است هر قلم بودجه يك مصرف معینی دارد ولی ما با هم يك تعاونی داریم یعنی افراد ایرانی عموماً دارای يك حس تعاونی هستند و كمك بیکدیگر میکنند حالا آن در عهده شهرداری است و در عهده وزارت فرهنگ نیست یا بعهده وزارت بهداشت نیست نباید کاری كرد كه آن شیرخوار گاه از بین برود بنده میخواستم توجه بدهم دولت را كه آقا مستحضر بشود كه اگر بودجه ای از برای بیماری است نباید حتماً در همانجا صرف بشود و اگر در آنجا بیمار نباشد صرفه جوئی بشود خیر در مسائل عمومی مثل مرخصخانه ها این را نظر عمومیت بدهند و بایستی بگردند ببینند هر جائیکه بدبخت و گرفتاری هست كمك بکنند حالا من میدانم ولی باید هم مجلس توجه داشته باشد وهم وزراء متوجه باشند باینجاها و البته بنده عقیده ام این است هر جائی كه بیمار است باید بمصرف او برسد و هر جائی كه بیمار نداریم نباید مصارف ميز و صندوق کنیم ، این كار را نکنیم .

رئیس - مخالفی نیست؟ (خیر) رأی میگیریم بماده واحده آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد (اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۸۶ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - هده حاضر ۹۳ با کثرت ۸۶ رأی تصویب شد .
[۵- شور و تصویب لایحه تقاضای دو بیست و پنجاه مایون ریال اعتبار جهت خواربار]
رئیس - لایحه وزارت خواربار مطرح است . قرائت می شود :

مجلس شورای ملی

چون اعتباراتیكه برای خرید و حمل مواد خوار بار ضمن قانونهای ۲۱/۱/۱۱ و ۱۳۲۱/۷/۲۸ تصویب گردید بر اساس بهاهای سابق بر آورد شده بود باین جهت اعتبارات مذکور كفايت نكرده و فعلاً وزارت خوار بار برای خرید و حمل اجناس محتاج بمبلغی اعتبار میباشد لذا ماده واحده زیر با قید فوریت پیشنهاد و تصویب آن تمنا میشود :

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است دو بیست و پنجاه میلیون ریال برای تأمین خوار بار از بانك ملی اعتبار دریافت داشته و مبلغ استفاده شده از این اعتبار را با بهره آن كه از چهار و نیم در صد متجاوز نخواهد بود از محل درآمد فروش اجناس مستهلك نماید

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - البته آقایان تصدیق میفرمایند در لایحه ای كه مطرح میشود مطالبی كه گفته میشود باید به عنوان مخالف گفته شود و این مخالفت البته از نظر مخالفت با دولت نیست بلکه يك توضیحاتی هست كه تصور میکنم این توضیحات در مجلس باید گفته شود و بحث بشود و تكلیفش معلوم شود (بعضی از نمایندگان - بلند تر) آقایان صحبت میکنند . عرض میکنم با این اعتباری كه خواسته شده جمعاً صد و پنج میلیون تومان اعتبار به وزارت خوار بار داده شده و داده میشود تا بحال هشتاد میلیون داده شده

است و البته مجلس ودولت برای حفظ آسایش عامه مكلف بود كه این مقدار اعتبار را بدهد برای اینکه در لایحه ای كه قبلاً تصویب شد بهمین عنوان داده شد و برای رفاهیت عامه برای خرید گندم و برنج و سایر ما محتاج زندگانی مردم و البته انتظار میرفت كه از اینكار يك رفاهیتی برای مردم حاصل بشود متأسفانه نمیدانم چطور شد كه آن رفاهیتی كه منتظر بودیم بلکه كمتر از آنهم برای مردم حاصل نشد چنانكه الآن هم هنوز حاصل نشده ولی البته امیدواری داریم با زحمات و عملیات و شهرت مواظبت آقای وزیر خوار بار بعد از این يك رفاهیتی حاصل بشود چون كمال اعتماد و كمال اطمینان بشخص ایشان هست ولی این مبلغ كه تا بحال داده شده برای خرید و فروش است از این مبلغ ها كه جنس خرید می شود دو باره فروخته میشود و این پول دو باره بر میگردد چه شده است كه این پولها كه جنس خرید شده است دیگر بر نكشته است از طرف دیگر شنیده میشود كه در آمد های دیگری هم جزه اعتبار وزارت خوار بار برای خرید گندم و برنج و سایر ما محتاج مردم گذاشته شده مثل در آمد قماش و غیره اولاً این راست یا نه ؟ و ثانیاً اگر راست است (خیلی هر آمد وزارت خوار بار دارد) با این ژبنادی اعتباراتی كه داده شده است وضعیت مردم خوب نیست و وضعیت خوار بار هم هنوز خوب نشده است با وصف این میگویند پول نیست برای خرید و حالاً محتاج شدیم . آقای وزیر خوار بار كه ۲۵ میلیون دیگر اعتبار میخواهند بنده مخالف نیستم كه البته اعتباری بدولت داده شود برای رفاهیت حال مردم ولی دو مطلب است يك مطلب این است كه بنده تصور میکنم باید حساب پولهایی كه تا بحال تحت اختیار وزارت خوار بار گذاشته شده است برای رفاهیت مردم و برای آسایش مردم و برای تهیه آذوقه مردم رسیدگی بشود و معلوم بشود چون در اطراف این مطلب چیزهایی گفته میشود مسموعاتی هست كه بنده نمیتوانم آن مسموعات را اینجا عرض كنم البته باید باین حساب رسیدگی بشود بكنج دیگر میخواهم عرض كنم كه البته

آقایان باید تصدیق کنند كه مردم این مملكت دوسه جورند يك مردمی هستند كه اینها هر چه امور زندگانی ایشان گران بشود روی اجناس خودشان میگذارند و ضرری نمیکنند و يك دسته مردم هستند كه عایدی بالخصوص دارند كه آن عایدی باید آنها را اداره بكنند بیشتر این اشخاص كارمندان دولت هستند و خصوصاً دولت باید برای كارمندانش يك فكر آبرومندی بهتری کرده باشد (صحیح است) و تا كنون گویند در صد نبودند و نكرده اند با گر هم کرده اند يك قسمتهائی بوده است كه چندان رفاهيتهائی داده نشده است بنده من باب مثال عرض میکنم بانك ملی از قراری كه شنیدیم در موقمش آذوقه هائی خریده است و برای كارمندان تهیه کرده است یعنی بيك قيمتهای ارزان خریده و با آنها بهمان قيمت میدهد چرا این كار را دولت نمیکنند برای كارمندان؟ دولت هم خوب بود يك چنین زمينه برای كارمندان خودش تهیه میکرد و این بیچاره ها را از این بدبختی نجات میداد . فرض بفرمائید كه يك دسته از اینها معلمین هستند ، معلمین مدارس با اینکه حقوق آنها دو مقابل شده باز الان معلمینی هستند كه در حدود سی و پنج و چهل و چهار و پنج تومان حقوق دارند (هاشمی - كمتر هم هست) در هر حال تصدیق بفرمائید كه اینها با این ترتیب نمی توانند زندگی كنند و شاید اگر شدت اعتقاد اینها بدیانت نبود كارهای خلاف میگردند بهر حال بنده خواستم پیشنهاد كنم از آقای وزیر خوار بار يك مقداری از این وجه را تخصیص بدهند باینكه برای كارمندان ادارات مخصوصاً ضمای آنها يك پیش بینی بکنند كه اقلاً تا سر خرمن بتوانند اینها امرار حیات بکنند اینها زندگانی دارند بچه دارند نان بازار هم كه می بینید ، گیر کسی نمیآید یا اگر بیاید هم اغلب غیر ما كول است . بله این دو روزه حقیقه تشكر میکنم از آقای وزیر خوار بار كه يك اقداماتی کرده اند تا بهتر شده ولی كم است از آن طرف هم تصدیق میفرمائید كه سه برنج هم طوری قیمتش بالا رفته كه نمیتوانند بخرند این را هم تصدیق میفرمائید كه قوت مردم با برنج است یا نان است پس چیز دیگری نداریم كه بدل ما بتحلل قرار بدهیم از این جهت میخواستم از آقای وزیر خوار بار استدعا کرده باشم كه از این وجه يك

اسامی رأی دهندگان - آقایان ، افخمی - شیرازی - هدایت - دكتر سمیعی - هدایت الله پالیزی - ناهید - نائینی - دولتشاهی - فرشی - یمین اسفندیاری - شهابنگ - صفاری - فرخ - رهبری - مقدم - سلطانی - مستشار - طالش رحمت سمعی - پناهی - انوار - رستم گبو - صدر - اردبیلی - مسعودی - اصفهانیان - اصفهانی - فرمانفرمایان - غیر فرمانفرمایان - هراز - دادور - دهستانی - مهدب - آزادی - نبیل سمعی - معذل - افشار - طوسی - بیات - ملك مدنی - امامی - ذوالقدر - رفیعی - نمازی - ناصری - دشتی - اعتبار - گودرز نیا - نراقی - فریدونی - پارسا - زوچی - كازرونیان - معتصم سنگك - حریری - ملایری - مجد ضیائی - منصف - مكرم افشار - ملك زاده آملی - عطاء الله پالیزی - صفوی - لاریجانی - منشور - نصر تیان - فتوحی - نقابت - مؤید نایبی - معینی - مهدوی - نخط لاریجانی - شامرودی - معتضدی - هاشمی - یار احمدی - ابراهیمی ریگنی - عزیزی - مؤید قوامی - دكتر طاهری - دكتر قزل اباغ - دكتر مودب نفیسی - دكتر ادهم - دكتر ضیاء - دكتر ملك زاده - دكتر غنی - دكتر تاج بخش - دكتر اتمان .

مقداری اختصاص بدهند بکارمندان ادارات مخصوصاً ضعفاً آنها و بالخصوص آن معلمین بیچاره را که بنده خبر دارم يك عده شان خیلی بیچاره اند خیلی از بین رفته اند. البته تصدیق بفرمائید که این کارمندان ضعیف ادارات هم دو سه جور هستند يك عده هستند که شاید از يك جاهائی يك درآمدهای نامشروعی شاید پیدا میکنند و يك قسمی هستند که مردم میدانند ندارند و بآنها میدهند اما میشناسم من گروهی زاولیا که دهها نشان بسته باشد از دعا اظهار حاجتی نمیکند و حال آنکه بیچاره تر از همه مردم هستند يك توجهی خوبست دولت باین دسته از مردم بکنند و پیشنهادی هم کرده ام که برای رسیدگی بآن حسابهای گذشته یعنی پول هائی که تا بحال در اختیار وزارت خوار بار گذاشته شده يك کمیسیونی از مجلس تشکیل بشود و بآن حسابها مخصوصاً رسیدگی بکنند (صحیح است)

وزیر خواربار (آقای تدین) - بیانات نماینده محترم آقای بهبهانی مشتمل بر چند قسمت بود، قسمت اول موضوع رسیدگی بحساب گذشته و پول هائی است که بوزارت خواربار داده شده و از طرف مجلس تصویب شده در جلسه گذشته عرض کردم که این موضوع البته موضوعی است که طرف توجه است و حتماً هم باید رسیدگی بشود و قضیه معلوم بشود که آیا این مسموعات صحیح است یا ناصحیح و اگر چنانچه صحیح است تا چه اندازه است و البته از این حیث گمان میکنم که نظریه همه آقایان تأمین بشود. و اما موضوع رعایت حال مستخدمین: البته این يك موضوع اساسی و مهمی است که مورد توجه خاص دولت هم واقع شده است و مخصوصاً بر حسب تذکراتی که بر رئیس کل مالیه از طرف دولت داده شده است رئیس کل مالیه در صدد تنظیم يك لایحه است که حاضر هم شده است و تصور میکنم بهمین نزدیکی تقدیم مجلس بشود اصول آن لایحه مربوط است به تثبیت نرخ و در ضمن کمک و رعایت کامل حال مستخدمین دولت. این نکته را هم عرض کنم که هیئت دولت در هر موقعی که توانسته است از کمک به مستخدمین مضایقه نکرده است چنانکه در همین دوروزه وزارت خواربار

بودجه مقداری تخصیص داده شود به آنها عرض میکنم که آن يك مورد دیگری است و بیت و قصد آن از راههای دیگر تأمین میشود و این وجه را منحصرأ باید خواربار بخیرم مقداری خواربار خریده شده است در نقاط خارج است ولی بواسطه اینکه پول نداشته ایم مانده است بنابراین باید پول زودتر بآنجا برسد که حمل شود و شاید يك گشایشی پیدا بشود

رئیس - آقای امیر تیمور - عرض کنم ما برای انجام حسن خدمتی که بعهد جناب آقای وزیر خواربار محول شده بهترین کمک و مساعدت را خواهیم کرد و بیاناتی که ایشان در جلسه گذشته و امروز فرمودند فوق العاده صاف و پاک و صریح و روشن بود و بنظر بنده هیچ ابهام نداشت و البته همیشه شایسته است که يك وزیر در پیشگاه مجلس بدون ابهام و مقالبه بر عرض برساند و از مشکلات خودش مجلس را آگاه بکند و در صدد چاره جوئی برآید. مطالبی که راجع به خواربار و اعتبار وزارت خواربار است حقیقه بدون تعارف باید گفت که وزارت خواربار در گذشته بسیار بد بوده است و يك کار خوب نکرده است و يك قدم هم برنداشته است تمام این مشکلات که امروزه این مملکت دچار است و خود حضرتعالی دچار شده اید تمام زیر سر بی فکری و بی عقلی و طرز فکر وزارت خواربار است بنده حاضر مدلل بکنم و ثابت بکنم لیکن چون دیروز در کمیسیون بودجه بطور تفصیل تمام رفقاً بحث کردند و مشکلات کار را بیان کردند و حتی دولت را از نظر مصلحت هدایت کردند و راهنمایی کردند و آقای وزیر خواربار پذیرفتند و وعده کردند مطالبی را که آقایان اظهار کردند مورد توجه قرار بدهند و در حل و فصل آنها بکوشند بنده از اظهار آن مطالب دیگر خودداری میکنم و تجدید آن لازم نیست. موضوعی را که میخواهم عرض کنم راجع به پنجاه میلیون تومان پولی است که در گذشته مجلس برای خواربار تصویب کرد و آقای وزیر خواربار هم در جلسه قبل بیاناتی در آن خصوص فرمودند باید عرض کنم که غیر از پنجاه میلیون تومان يك سی میلیون

تومان هم که روی هم میشود هشتاد میلیون و غیر از این هشتاد میلیون عوایدی هم از ادارات مالی و اقتصادی دولت وزارت خوار بار برداشت کرده است که ضمیمه این مبلغ میشود باید دید و رسیدگی کرد که اینها چه جور مصرف شده حالا بنده بعوائد مالی دولت کار ندارم و آن سی میلیون تومان را هم بنزاشت آقبیان تقدیم میکنم و هیچ حرفی نمیزنم فقط روی همین پنجاه میلیون تومان صحبت میکنم. فرض میکنم روی نرخ رسمی که دولت معین کرد اگر خرواری صد تومان جنس خریداری کرده باشد این پول بهای پانصد هزار خروار جنس میشد و اگر خرواری صد و بیست تومان خریداری کرده باشد بهای چهارصد هزار خروار میشد حساب این رقم باید معلوم بشود که این جنس که خریده شده روی این حساب چه مقدار است و چقدر مصرف شده است البته بفرمائید آقا چون دولت نظر اشفاعی نداشته است و ضرر کرده است بنده موافق هستم که خرواری صد و بیست تومان خریده و خرواری شصت تومان به خباز داده است یا منی شش قران نان را فروخته نصفش ضرر است و این ضرر بیست و پنج میلیون تومان میشود باز بیست و پنج میلیون تومان دیگرش باید موجود باشد این دادوستد است حساب جاری است امروز نان را که میدهد و پول میگیرد این پول باید در صندوق وزارت خواربار موجود باشد و اینکه میفرمائید پول نیست حقیقه برای بنده حیرت آور است بهت آور است بنده نمیتوانم آن مقدار حسن ظنی که آقای وزیر خواربار با سایر رفقای دیگر بنده دارند داشته باشم ولی بنده نظرم این است که این وجوه حیث و میل شده است مظنون بنده این است که این وجوه لوطی خور شده است، مظنون بنده این است که این وجوه بین يك عده شیان تقسیم شده است و آقای وزیر خواربار مسئول شما هستید و اولین کاری که بعهد شماست این است که صمیمانه و با نهایت شدت و صداقت باین حساب رسیدگی بکنید و چشم نان را روی هم بگذارید و اگر کسی يك تومان، يك دینار برده است و خورده است خوابتان نبرد تا معلوم کنید و گوش بحرف مردم نکنید و نگذارید سرمایه يك کشته ری را ببرند و لوطی خور بکنند

و بعد هم باز بیایند يك لایحه بیاورند که بیست و پنج میلیون تومان دیگر میخواهیم بنده در کمیسیون هم عرض کردم اگر شما بجای بیست و پنج میلیون تومان دو بیست و پنجاه میلیون تومان هم بگوئید من از نقطه نظر ارادت و حسن اعتمادی که بطرز عمل شما داشته و دارم رای میدهم و مظهر من این است که انشاء الله شما بمصرف حقیقی خودش خواهید رسانید ولی از شما نمی گذریم اگر شما يك دقیقه غفلت از این کار کنید و بالاخره به این حساب رسیدگی دقیق نفرمائید و معلوم نکنید که بچه مصرف رسیده و چسه شده است و اگر این کار را کردید ما میگوئیم الحمد لله نمریدیم و دیدیم که يك وزیر بوظیفه خودش عمل کرد آقای مؤید احمدی همیشه در مجلس صحبت میکردند که چرا تفریق بودجه ده سال پیش را بمجلس نمی آورند بنده از تفریق بودجه ده سال پیش صرف نظر میکنم و میگویم همین حساب چهار ماهه اخیر را روشن کنید این قضیه فوق العاده ناسف آوراست که يك مملکتی پول و سرمایه او را تفریط کنند این تقصیرها و این معایب از خودمان است سر تا پای این وزارت خواربار معیوب است ممکن است اشخاصی هم آنجا باشند که صالح باشند ولی بدرد کار وزارت خواربار نمیخورند این بطور کلی عریضی بود که راجع بوزارت خواربار عرض کردم و راجع به شریدن هم چون فرمودید چیزی نگویم فعلاً از هر مطلبی راجع به او خود داری میکنم ولی من معتقدم که این را بعرضتان برسانم چون این شخص تخصص در کار ندارد این را ببندازیدش بیرون و يك کار دیگری بهش رجوع کنید (طباطبائی - عجب چیزی نگفتید) باور کنید که چیزی نگفتم صمیمانه چیزی نگفتم و نمیگویم چون آقای ندین فرمودند که چیزی نگویم این است که حقیقه بشما عرض میکنم اگر میخواهید تمام مشکلات شما برطرف شود و وزارت خواربار کارش پیشرفت کند و نان فراوان شود و مشکلات زیادی که در کار است برطرف شود اولین دفعه کاری که میتوانید بکنید و باید بکنید به آقای شریدن کار دیگری بدهید و اطمینان داشته باشید زحمت دولت کم میشود و نان فراوان

میشود و مردم هم از گرسنگی نمیرند و بعد هم برای اینکه در مقابل اجناس هم بهای خیلی زیادی ندهید اولین کاری که میکنید جلب اعتماد مردم را بکنید که مردم بدانند پولی که شما از مردم میگیرید صرف خود مردم میشود و صرف جنس خریدن بشود نه اینکه بدست عده بیفتد که بفکر پر کردن جیب خودشان باشند البته این طور که میشود ایمان از جامعه سلب میشود و بالاخره يك مملکت و همه مردم کارشان متشنج و فلج میشود موضوع دیگری که میخواستم استدعا کنم آقای وزیر خواربار يك توضیحی بدهند راجع به آن پنجاه میلیون تومان چیزی فرمودید من نفهمیدم چون يك رقمی آقای قوام السلطنه یکروز در جلسه خصوصی فرمودند که قریب پنجاه و پنج هزار تن گندم و برنج هم ایشان بدولت شوروی داده اند آیا پول آن از این محل است یا خود آنها داده اند آقا اگر اطلاعی دارید بفرمائید.

وزیر خواربار - بنده یکقدری متشکر از بیانات ایشان و یکقدری ناراضی از اینکه ابراز حسن ظنی بنده فرمودند خوب فاذا حییتهم بتحیة فحیوا باحسن منها البته بنده چند برابر ایشان ولی يك اصلی میخواهم عرض کنم که آن شامل همه موارد باید باشد و آن این است که کسی مجرم شناخته میشود که محکمه صالحه بگوید این مجرم است این عقیده بنده است ثقلین اگر جمع شوند و بگویند همچو بنده قبول نمیکنم مگر مدرک به بنده بدهید اگر مدرک دارید بدهید که در محکمه با چشم باز دیده شود و بنده انقدر شجاعت ادبی دارم که چشمم را باز کنم و بهیچوجه فرقی بین احدی نگذارم و لو اولاد باشد این را عرض کنم که این مملکت مملکت تهمت است مملکت افتراست مملکتی است که اولین حربه اش اتهام است بنده تقاضا میکنم از فلان اداره و تقاضای من انجام نمییابد فوراً تهمت میزنم که از من پول خواست (صحیح است) بنده این را تکذیب نمیکنم که همه مردم خوب هستند اما نمیتوانم عرض کنم که همه مردم بد هستند بنده خیلی ممنون میشوم از آقایان حاضر و غائب که هر وقت مطلبی داشته باشند بنده حاضرم او را تعقیب کنم ولی آقا يك کسی میاید بشما

يك چیزی را میگوید حرف زیاد گفته میشود و یواش یواش سوء ظن پیدا میکند نمیشود آقا چندین هزار نفر در يك وزارتخانه همه شان دزد هستند؟ بنده علناً و بالصر احوه عرض میکنم که شما يك سندی بمن بدهید (افشار - آقا دزد که مدرک میدهد) اجازه بدهید آقا بنده علی الاصول صحبت میکنم گفتند دزد نگرفته پادشاه است (همه هم نمایندگان بعضی از نمایندگان - اینطور نیست) بنده که از میدان در نمیروم بنده حرف حساب میزنم بعد فرمایشی دارید بفرمائید در هر حال مجرم آن کسی است که محکمه صالحه بگوید مجرم است در عین حال بنده عرض کردم و عرض میکنم که رسیدگی میکنم و دقت میکنم و وسائل این کار را هم کاملاً تهیه میکنم بدون هیچ نظر خصوصی و بدون هیچ غرض خاصی بعد از رسیدگی هر کس متخلف شناخته شد و هر کس که مجرم بود او را تسلیم مجازات قانونی میکنم و هر کس هم که نشد که نمیشود و اماراجع به شریدن که فرمودید بنده گذشته ها را هم نمیدانم که چه شکل بوده است ولی از زمانیکه بنده آمده ام تا به الان این را بالصر احوه عرض میکنم که شریدن يك نفر آدمی است که از وظایف مستشاری خودش خارج نشده است از وقتیکه بنده آمده ام بنده سابق کاری ندارم و آن موجباتیکه در گذشته بود و اختلافتی ایجاد شده است در آن وزارتخانه آن مربوط به بنده نیست حتی در اکثر قضایا او با بنده مشورت میکند (امیر تیمور - در همه جا باید او با شما مشورت کند) بنده عقیده ام این است که قضیه معکوس است آخر او مستشار است بنده باید با او مشورت کنم او میاید با بنده مشورت میکند يك آدم منظم و مطیع و کاری بنده او را یاقم البته اگر چنانچه يك وقت از حدود وظایف خودش تخطی کرد باو اعتراض خواهم کرد حالا سابق چه بوده است بنده نمیدانم اما جمله دیگر که فرمودید باید جلب اعتماد مردم را کرد این فرمایش صحیحی است و درست است و تصدیق میکنم بنده تصور میکنم که در دوره زندگانی خودم آن کسیکه باید مرا بشناسد شناخته و آن کسی هم که شناخته نخواهد شناخت ولی عقیده اصلی بنده این است

که در هر مملکتی خصوصاً حکومت آن مملکت اگر کاری کرد که جلب اعتماد عامه را کرد آن حکومت بسیار حکومت خوبی است و دوام خواهد داشت ولی اگر چنانچه جلب اعتماد عامه را نکرد عملاً نه از نظر حرف اگر عملاً اعتماد عامه را جلب نکرد پایدار نخواهد بود من با اینکه عضو دولت هستم این عمل را خواهم کرد و این عمل را هم میکنم حالا بنده از ساعت هفت صبح راه میافتم تا ساعت ده منتهی به کسی ندارم برای اینکه وظیفه خودم این را میدانم بنده در مشکلترین مواقع خوار بار وارد این کار شده ام منتهی هم بر کسی ندارم آن اندازه که بتوانم عملی بکنم خالصاً لوجه الله عمل خواهم کرد بقیه دیگر بسته بمساعدت آقایان است.

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهادها قرائت میشود.

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد مینمایم کلمه در آمد در آخر ماده حذف شود **دکتر طاهری** - اینجا در سطر اخیر ماده برای استرداد پول که از بانک استقراض میشود نوشته شده است که از محل فروش اجناس مستهلك گردد در صورتیکه ممکن است بعضی از اجناس در آمد که ندارد بلکه ضرر هم داشته باشد و گندم که بفرروشد و ارزاتر بفرروشد در صورتیکه مقصود در آمد همین سود نیست مقصود این است در آمدی که حاصل از فروش است. برای رفع این اشتباه بنده پیشنهاد کردم که کلمه در آمد حذف شود و نوشته شود از محل خودش مستهلك شود

مخبر - بنده قبول میکنم

وزیر خواربار - صحیح است

تبصره آقای معید

تبصره - وزارت خواربار نان را بطبقه سوم بوسیله کوپن به قیمت فعلی خواهد فروخت و برای طبقه اول و دوم نانوائی آزاد بنرخ آزاد دائر خواهد کرد

معدل - آقای وزیر خواربار ضمن فرمایشاتیکه در

جلسه گذشته فرمودند اینطور توضیح فرمودند که مقداری از اعتبار وزارت خواربار بابت کسر و ضرر و مصارف نان شهرها بمصرف رسیده و از طرفی هم جمعیت زیاد دکا کین بیشتر اشخاصی هستند که باید وقت روزانه خودشان را صرف خرید نان بکنند در حالی که اعاشه آنها از محل صرف وقت و قیمت وقت خودشان است که آن مزد را باید بمصرف خرید نان برسانند معطلی آنها موجب میشود که از کار بازمانند و بنظر بنده شایستگی ندارد که عوائد عمومی بمصرف کسر نانی برسد که طبقات اول و دوم مصرف میکنند با اینکه برای وزارت خواربار هم مشکل است و چون تا وقتیکه جنک هست ما این وضعیت را خواهیم داشت و هر چه زودتر دست بزین موفقیت را زودتر بدست آورده ایم فرصاً خیلی هم که بد تشخیص بدهند این است که یکمده از طبقه دوم بطبقه سوم ملحق میشوند ولی قطعاً طبقه اول و قسمت مهمی از دوم جزء نخواهند شد در هر صورت وظیفه وزارت خواربار سبکتر خواهد شد و از طرفی هم گشایش خواهد شد برای همان طبقه اول و دوم چون آنها طالب هستند که نان بدست آورند و نان خوبی بدست بیآورند و برای آنها اشکال ندارد که نان را مثلاً یک من دو تومان بخورند و بنده تصور میکنم اگر آقایان باین پیشنهاد بنده توجه بفرمایند آقای وزیر خواربار هم موافقت بفرمایند یک اقدام مهمی و یک خدمت خوبی بطبقه اول و دوم کرده و هم از جهة کمی جمعیت و وظیفه سنگینی که برای وزارت خواربار کرده است برای طبقه سوم و بنده باز از نقطه نظر روشن شدن ذهن آقایان عرض میکنم که نان کوپن با قیمت واقعی منحصر بطبقه سوم باشد و طبقه اول و دوم نان آزاد از بازار تهیه کنند و بنده این نکته را تذکر میدهم به آقای وزیر خواربار که اساساً عده هستند که معتقد بوجود دکا کین آزاد هستند و تصور میکنند که اگر وزارت خواربار این وسیله را فراهم کنند عده ناوا پیدا خواهند شد که از تقاطی گندم وارد کنند و مساعی به خرج بدهند که نان آزاد بفروشند حالا تا چه اندازه باری از دوش وزارت خواربار بر میدارد بنده میدانم ولی بطور قطع يك صرفه جوئی خوبی

برای وزارت خواربار خواهد بود.

وزیر خواربار - این پیشنهاد آقای معذل نماینده محترم از نقطه نظر تئوری خوب است این مسئله نظری است و فرمول کلی است اما از حیث عمل بسیار کار مشکلی است اولاً بچه وسیله ما طبقه بندی کنیم این مملکت را همیشه آن ممیز و مشخص برای اینکه این هم جزء طبقه اول است این آقایان جزء طبقه دوم تشخیص این کار يك امری است فوق العاده مشکل خودتان دقت بفرمائید تصدیق خواهید فرمود اما از حیث دیگر هم ما میخواهیم ایجاد کنیم يك امری را که در این مملکت سابقه نداشته است و آن مسئله طبقات است این مملکت طبقات ندارد همه مردم مطابق قانون اساسی در مقابل قانون متساوی الحقوق هستند (صحیح است) از آن فقیر گرفته تا غنی پس بنا بر این در قانون اساسی این اصل محرز شده و قوانین عادی ما هم بر روی همین اصل است اینجا طبقه ندارد به آن معانی که در سایر ممالک هست پس اگر ما بخواهیم این اصل را رعایت کنیم باید به يك تشکیلاتی بپردازیم که تا بحال سابقه نداشته است ولی در قسمت آخر که رعایت حال بینوایان یعنی آنهاست که محسوس هستند فقرا و ضعفا وزارت خواربار در نظر دارد که يك وسائلی اتخاذ بکند که حتی الامکان رعایت اینهاست که محسوس هستند بشود و از این حیث منظور جنابعالی امیدوارم که در آتیه نزدیکی تأمین شود ولی این جمله را هم عرض کنم بنده شنیدم که در زمان مرحوم ناصرالدین شاه شاعری شریفیاب شده بود و گفته بود که شعری در مدح اعلیحضرت گفته ام ولی يك مصرع است و آن این است که پادشاهها من ز عشقت گوسفندی میخورم ناصرالدین شاه مرحوم طبع شعری داشته است و فوراً مصرع نانی را گفته است و خیلی مناسب با این موضوع است گفته بود که بمیری تو ز عشقم گاو بندی را بخور (یکی از نمایندگان - گاو بند چیست) گاو بند آن گاوی را میگویند که در آخر می بندند میگویند گوسفند که اهمیت ندارد اینجا موضوع خواربار است اگر باشد این گفتگوها فراهم نمیشود ولی اگر چیزی نیست چه باید کرد ولی آن نظریه آقا تأمین میشود.

اعتبار - این نظری که آقای معذل پیشنهاد فرمودند این نظر را در کمیسیون هم داشته منتهی بيك صورت دیگر و آن نظر را تحت بيك پیشنهادی نوشتم و عده از آقایان هم امضا کردند و آقای وزیر خواربار هم اساساً موافقت داشتند و روز شنبه هم دعوتی شده است که در این موضوع مذاکراتی بشود از این جهة بنده میخواهم استدعا کنم آقای معذل این پیشنهاد را مسترد کند و البته چون نظر جمعی از آقایان این است که آزادی را مفید میدانند از این جهة امیدواریم که این نظر هم تأمین شود بنا بر این خوب است موافقت بفرمایند و استرداد بفرمائید.

معذل - با توضیحی که دادند بنده استرداد میکنم.

پیشنهاد آقای تهرانچی

این جانب پیشنهاد میکنم که که دوست و پنجاه میلیون به دوست میلیون ریال تبدیل شود.

تهرانچی - بنده این پیشنهاد را کرده بودم که عریض مختصری که داشتم عرض کنم و الا این نظر را نداشتم بيك قسمت آقای وزیر خواربار فرمودند که کاملاً سعی میشود و رسیدگی خواهند فرمود و خودشان هم میفرمودند و واقعاً قلبانی شده و باید معلوم کرد و آن این است که وقتی مواد اولیه داده شد به خبازان آنهاست که گرفته اند با بيك قلبانی بمصرف کنندگان داده اند که در حقیقت جنسی که گرفته شده است ده برابر یا بیشتر بمردم دادند برای اینکه بيك چیزهایی داخل آن کردند و بمردم خوراندند این قسمت را بنده میخواستم رسیدگی شود و مرتکبین سخت مجازات شوند چون کسانی که مرتکب این عمل بوده اند این عمل ایشان باعث شده است که مردم را به ناخوشی همی سخت مبتلا کرده اند و البته در درجه اول به تقلبات این قبیل اشخاص باید رسیدگی شود و بنده پیشنهاد خودم را استرداد میکنم **وزیر خواربار** - همانطور که نماینده محترم آقای تهرانچی فرمودند آن قسمت هم مورد توجه است و چند نفر هم در اثر تفتیش شخصی که خودم کرده ام بمحاکم صالحه جلب شده اند ولی بيك نکته را خواستم عرض کنم این تشکیلاتی

که داریم برای جلب اشخاص بمراجع مخصوص که از طرف کمیسیونهای مربوطه اینها معین شده است فوق العاده اسباب کندی کار است و بنده در نظر دارم که در آتیه نزدیکی بيك فرصتی پیدا کنیم و بيك فورمول کلی تهیه کنیم و بعرض مجلس برسانم که پس از تصویب مجلس محترم امیدوار هستم این مجازاتها سریعاً بعمل بیاید و آن مجرم فوراً مجازات شود. پیشنهاد آقای امیر تیمور.

جمله (تا مدت یکسال) بعد از کلمه از محل فروش اجناس اضافه شود.

امیر تیمور - البته در این لایحه که آقای وزیر خواربار تقاضا دارند اجازه داده شود که از بانک ملی بیست و پنج میلیون تومان استقرض شود و بعد هم با ربیع چهار و نیم درصد از محل فروش اجناس مسترد شود معلوم نکرده اند که تا چه مدت و بنده همانطور که عرض کردم مثلاً خرید و فروش ارزاق بيك چیزی است که داد و ستد است جنس را که میخرند به ناوا تسلیم میکنند ناوا نان را میفروشد و پولش را میگیرد چون در اینجا قید شده است که بدون مدت بپردازند باید مدتش معلوم باشد این پول را شما بيك ساله قرض میکنید دو ساله قرض خواهید کرد برای اینکه بانک يك سرمایه محدودی دارد غیر از سرمایه خودش بيك ودایعی هم از مردم و اگر مدت معلوم نباشد سرمایه خودش لطمه خواهد رسید بنا بر این حتماً باید مدت مشخص شود و اگر نشود نمیشود باین جهة خواستم عرض کنم که مدت معلوم شود بيك نکته دیگری را که میخواستم عرض کنم و آن این است که بنده نکتم که تمام آنهاست که هستند بد هستند بيك نکته را عرض میکنم از ابتدای تاریخ بشر تا بحال اگر شما یکنفر را پیدا کردید که خودش با زبان خودش بگوید من تقلب کردم شما در جلسه قبل از تقلب ناواها فرمودید تشریف بردید و مشاهده کردید اگر شما بيك دزد و بيك بدکار و بيك بجانی را پیدا کردید که با دست خودش سند داده باشد که این کارها را کرده است آنوقت هر چه بفرمائید بنده قبول میکنم حضر تعالی در جلسه گذشته بيك

شرحی بیان کردید راجع به تقلبات نانوا بنده همین فرمایش خودتان را عرض میکنم تقلب این نانوا در کدام محکمه معلوم شده است این را محکمه عمل نشان داده است که در مدت چهار ماه صد و خورده میلیون تومان پول مملکت از بین رفته است این عمل است ما که نمیخواهیم مجادله بکنیم اگر مسئله بحث است بنده هم حاضریم اما ما که مباحثه نداریم اما ادامه این موضوع هم تصور میکنم یک فرصتی را از دست بدهد.

وزیر خواربار - بنده عرض نکردم که از دزد شما سند بگیرد دزد که خودش سند بدست نمیدهد یک اسناد و مدارکی باید دست آورد که از آن اسناد بشود موضوع و حقیقت را معین کرد در قسمت مدت که بیان فرمودند آقای امیر تیمور قضیه این است که احترام قانون باید با خود قانون باشد و اگر ما بخواهیم مدت را محدود بکنیم ممکن است فرض بفرمائید تا یکسال نصف این وجه را بپردازیم نصف دیگری باقی بماند این را خوبست موافقت بفرمائید که در همان قرار دادی که ما میگذاریم معین کنیم.

امیر تیمور - بسیار خوب پس گرفتیم.

پیشنهاد آقای طباطبائی.

پیشنهاد میکنم جمله «دویست و پنجاه میلیون ریال برای تأمین خواربار اینطور اصلاح شود دویست و پنجاه میلیون ریال منحصرأ برای خرید آذوقه».

طباطبائی - عرض میکنم این یک مطلبی بود که خود آقای تدین هم اشاره فرمودید که این مبلغ اعتباری که گرفته میشود صرفاً برای خرید آذوقه است چون نظر این است و هیچ تردیدی باقی نمی ماند خوبست موافقت بفرمائید که این اصلاح بعمل بیاید و حالا که بنده اینجا شرفیاب شدم با یک طرحی است یک پیشنهادی است به امضاء یازده نفر از آقایان نمایندگان محترم که چند نفر از آقایان از من خواستند و بمن فرمودند که تقدیم مقام ریاست کنیم و راجع است به اوضاع فارس که در این جلسه یا جلسه آینده هر وقت که آقای رئیس صلاح

میدانند خوانده شود و به استحضار آقایان برسد اگر مقتضی دانستند تعقیب شود.

معاون وزارت دارائی (صهبا) - برای اصلاحی که پیشنهاد فرمودید میخواستیم توضیحی عرض کنم که تهیه خواربار یک جمله ایست که مخارج حمل و خرید کیسه و انبار کردن تمام اینها جزء تهیه خواربار است و اگر این اصلاح را قبول کنیم و بنویسیم برای خرید آذوقه یا اصلاً منحصر کنیم بخرید مخارج حمل و نقل و انبار داری و خرید کیسه را نمیتوانیم بپردازیم بهتر است یک قدری عمومیت داشته باشد که بتوانیم تمام این کارها را انجام دهیم.

طباطبائی - با توضیحاتی که دادند معلوم شد که احتیاجات دیگری هم هست از این جهت بنده مسترد میدارم.

پیشنهاد آقای یمین اسفندیاری
پیشنهاد میکنم هر ماه تا پانزده روز از ماه بعد صورت جمع و خرج و جو هیکه بابت این اعتبار بمصرف میرسد وزارت خواربار با اطلاع عامه برساند.

یمین اسفندیاری - با رعایت ماده ۶۳ دو سه نکته را خواستم عرض کنم تمنی میکنم آقای وزیر خواربار توجه بفرمائید یکی راجع به موضوع مستخدمین است که متقاعدین را هم فرمودند در نظر گرفته میشود ولی با تردید فرمودند در صورتیکه خودشان نظرشان این است که مستخدمین دولت جز حقوقی که میگیرند محل دیگری برای اعاشه ندارند پس بطریق اولی مستخدمی که عمری را صرف خدمت دولت کرده و حالا متقاعد شده بیشتر باید مورد توجه دولت باشد و وزارت خواربار باید توجه خاصی نسبت به آنها بنماید. موضوع دیگر راجع به شرکت تلفن است خواستم توجهشان را جلب کنم گرچه فرمودند شرکتها هم شامل این قسمت خواهند بود ولی شرکت تلفن غیر از شرکتهای دیگر است و افرادی که در آنجا کار میکنند (بواسطه احتیاجی که هر کس به دستگاه تلفن دارد از غنی و فقیر) لذا مقتضی است توجه بیشتری به کارمندان و مستخدمین این شرکت بشود از این نظر تمنی

میکنم به کارکنان آن شرکت هم توجه بفرمائید اگر چه خود شرکت هم نهایت جدیت را برای رفاه حال آنها دارد ولی فقط میتواند کمک مادی بکند تقاضا میکنم از حیث خواربار هم آقای وزیر خواربار تا حدیکه ممکن است کمک مؤثری بآنها بفرمائید که آنها هم با آسایش خیال وظایف خود را انجام نمایند و اما نسبت باین موضوع یعنی حساب وزارت خواربار آنچه از خارج هم میشنویم و آقای فرخ وزیر خواربار سابق هم اظهار داشته اند بی اندازه مایل هستند و افراد دیگر هم علاقه مند هستند که وزارت خواربار این حساب را روشن بکند تا این نگرانی که برای اکثر مردم هست بر طرف شود. تصور میکنم که راجع باین موضوع احتیاجی ندارد توضیحات بیشتری بدهم با بیانات مفصل آقای امیر تیمور و جوابهایی که آقای وزیر خواربار فرمودند جای حرفی باقی نمیگذارد و اما راجع به این گفتگوهایی که درباره کارمندان دولت بطور کلی میشود اشخاصی هم که جان خودشان را فدا میکنند و با نهایت علاقه مندی شبانه روز مشغول کارند نباید آنها را مقصر فرض کنیم و حتی آنها را متهم نمائیم بعقیده بنده این رویه خوبی نیست مجلس شورای ملی همان اندازه ای که علاقه مند است بکنفر مستخدم دولت اگر مقصر باشد باید تحت تعقیب در آید نسبت به مستخدمین خدمتگذار هم باید در نظر بگیرد که تشویق شوند تا دیگران هم بآنها تاسی بکنند و پیشنهادی که بنده کردم راجع باین موضوع برای این است که در آتیه این گفتگوها پیش نیاید حال اگر آقای وزیر عملی بدانند و قبول بکنند با آن عقیده و علاقه که خودشان دارند که یک کاری که سپرده بایشان است به بهترین وجهی انجام بگیرد بعقیده بنده راه انجامش هم این است که هر ماهه صورت جمع و خرج با اطلاع مجلس برسد که در آتیه هیچ سوء تفاهمی پیش نیاید. آقایان هم تصور میکنم نسبت باین موضوع موافقت دارند در صورتیکه این عمل بشود بنده هم خیلی متشکر خواهم شد که از سوء تفاهمات آتیه جاوگیری بعمل آید اگر هم آقای وزیر خواربار بانگالی موجه میشوند اصراری

ندارم و پیشنهاد خود را مسترد میدارم. یک موضوعی هم که لازم است توجه آقای وزیر خواربار را جلب کنم موضوع تشکیلات این وزارت خواربار است چه برای بنده و چه برای رفقا و همکاران محترم بنده آقایان نمایندگان مازندران از حوزه های انتخابیه خودمان شکایتهائی میرسد که از برای نقاط بیلاقی مازندران که معمولاً از نقاط قشلاقی همه ساله جنس حمل میشد امسال مأمورین مانع بوده اند این موضوع را با آقای فرخ وزیر خواربار مذاکره کردم و توجه ایشان را جلب نمودم. آقای فرخ یک دستوری صادر کردند و اجازه دادند مثل سابق عمل شود و برای نقاط بیلاقی جنس از نقاط قشلاقی ببرند که اهالی راحت شوند و بمن هم نوشتند ماهم اطلاع دادیم ولی متأسفانه این دستوری که وزارت خواربار صادر نمود متأسفانه عملی نشد ماهم برای اینکه به این موضوع خانم دهیم چاره ای جز این نداشتیم که به وزیر خواربار این نکته را تذکر دهیم و اهالی بهمین حال بدبختی باقی ماندند اخیراً که آقای منصور بمازندران رفته اند در آنجا بانفاق آقای مجد استاندار تشریک مساعی نموده و گویا نسبت به بعضی نقاط ارفاق کردند ولی بعضی قسمتها همان طور باقی است و امیدواریم که نسبت به این موضوع هم آقای وزیر خواربار یک توجهی بفرمائید که این قسمت هم انجام شود.

وزیر خواربار (آقای تدین) - پیشنهاد ایشان عملاً قابل قبول نیست برای اینکه در ظرف ۱۵ روز رسیدگی بحساب و جمع و خرج یک کاری است غیر عملی و وقت بیشتر لازم دارد. البته در موردیکه رسیدگی کامل بشود معلوم بشود حقایق چیست آن نتیجه رسیدگی به تمام اوضاع و احوال وزارت خواربار بعرض و اطلاع آقایان خواهد رسید. **یمین اسفندیاری** - بنده منظورم راجع بحساب گذشته بود برای اینکه بنده وزیر خواربار فعلی را معسول میدانم و ایشان همانطور که وعده فرمودند کاملاً باین قسمت رسیدگی خواهند فرمود و البته نتیجه آن رسیدگی با اطلاع ما میرسد ولی نسبت باین موضوع که امروز ما تعقیب میکنیم در این

قسمت بنده عقیده ام این بود که در آئیه هر ماهی که میگذرد ۱۵ روز بعد از این یکماه این بیلان باطلاع عامه برسد بنده منظورم این قسمت بود که اگر موافقت بفرمائید باعث تشکر است و اگر نمیفرمائید طوری باشد که اسباب سوء تفاهم پیش نیاید.

بعضی از نمایندگان - پس گرفتند.

تدوین - عرض کردم که منظور جنابعالی را تأمین خواهم کرد ولی نمیتوانم بگویم ۱۰ روز یا ۱۵ روز بنده انجام میدهم.

رئیس - پیشنهاد آقای مخبر فرهمند: بنده پیشنهاد میکنم در ماده واحده بعد از کلمه بانگ ملی بجای کلمه اعتبار وام نوشته شود.

رئیس - آقای مخبر فرهمند.

مخبر فرهمند - اولاً پیشنهادی که بنده کردم چون در کلیات اجازه خواسته بودم و به بنده موقع نرسید مجبور شدم که این پیشنهاد را عرض کنم و بیموقع هم نیست برای اینکه اگر بنا شود صدی چهار و نیم فرع بدهیم این وام می شود و اعتبار نیست پس بایستی آن کلمه اعتبار را برداشت و وام گذاشت و آنوقت صدی چهار و نیم بهش فرع داد. عرض کنم مطلبی که میخواستم عرض کنم يك قسمت آن همان فرمایشاتی بود که آقایان فرمودند و بنده بطور کلی تذکراتی خدمت آقای وزیر خواربار عرض میکنم که توجه بفرمایند امروز وزارت خانه ای که مورد توجه عامه است وزارت خواربار است. وزارت خواربار هم البته بایستی مساعی بیشتری بکار برد و همه مردم و مجلس هم باید کمک و مساعدت بکنند تا وسایل آسایش و منظوری که هست حاصل شود والا دولت به تنهایی نمیتواند آسایش مردم را تأمین بکند. یکی از آن مساعدت ها یکی که از طرف مردم شده است تأسیس انجمن های خیریه است که تصدیق بکنید خوب کار کرده اند و آقایان نمایندگان هم تصدیق دارند که تشکیل انجمن های خیریه در این مدتی کلاً کمک بزرگی بوده است بحال پهنویان و دولت.

این است که باید از طرف دولت هم بآنها بیشتر کمک شود تا بحال کمتر کمک میشد و وقتشان زیاد گرفته میشد ولی بآنها کمک کاملی نمیشد. حالا بایستی آنها را خواست که از افکارشان و سرمایه شان و از وقتشان استفاده کرد. يك موضوع دیگری را که بنده خواستم عرض کنم اداره منع احتکار که جزء وزارت خواربار است هنوز معلوم نیست که چه کرده است؟ يك اداره ای است دارای يك قانون مفصل دارای چندین ماده و يك تکلیف و وظایف زیاد و بالاخره پایه اساسی وزارت خواربار است. ولی معلوم نیست که چه کرده و چه میکند فقط در روزنامه ها نوشته میشود که چند پرونده است که بداد گاه و فرمانداری فرستاده شده است آنوقت وقتی که وقت میکنید می بینید که دو من زرد چوبه بوده یا چند من نخود و لوبیا و غیره است. در صورتیکه باید دید که این اداره چه کار میکند و گزارشش چه جور است و تا بحال چه کار کرده است و آن منابعیکه مفید بحال مردم است دست نخورده است. این را بهر حال بایستی آقای وزیر خواربار در این قسمت و در این اداره يك نظری بفرمایند که تاکنون چه کرده اند و يك گزارشی در این قسمت در مجلس بفرمایند که اسباب اطمینان خاطر مردم و ما بشود که بالاخره این اداره که تشکیل شد نتیجه اش بکجا رسید اگر مفید است باشد اگر مضر است چون بعضی ها عقیده شان این است که اصلاً بودن این اداره مضر است و اگر مضر است باید منحل شود اینک دیگر موضوع باربری نیست که مکرر گفته شود که اگر نقص دارد رفع نواقض بشود و اگر زیاد روی میشود باید جلوگیری بشود و اگر مفید نیست باید منحلش کرد. موضوع دیگری که بنده خواستم توجه آقایان را جلب کنم آن موضوع کارمندان دولت است. ملاحظه بفرمائید امروز هر طبقه ای اگر قیمت جنس بالا برود به متاعش اضافه میکند ولی يك طبقه است طبقه کارمند و مزدور که این ها عایدانشان ثابت است و آنوقت اجناسیکه بخودی خود هر روز نرخ آن فوق العاده زیاد بالا میرود باید از این در آمد

ثابت تهیه کنند این موضوع را باید وزارت خواربار در نظر گرفته و از همین اعتباریکه گرفته میشود يك قسمتی را هم برای این کار اختصاص بدهد که جنسیکه خریده میشود بهمان قیمت بکارمندان دولت داده شود و پولش را هم البته بگیرند ولی چیزیکه هست بقیمت ارزان تر بآنها برسد. بنده اطلاع دارم که بعضی از وزارت خانه ها هستند که پول ازشان گرفته اند و جنس بهشان نداده اند و بعضی از وزارت خانه های دیگر هم بکارمندانشان معامله دیگر کرده اند که جنس بهشان داده اند و پول هم باقسط باید بگیرند شاید خیلی هم مراعات کرده باشند خلاصه يك تبعیضاتی است در کار.

رئیس - آقای مخبر فرهمند اینها را قبلاً آقایان فرمودند باید توضیح بپیشنهاد خودتان بدهید.

مخبر فرهمند - چون ماده واحده است میشود تذکرات لازم را به عرض رسانید. حالا اگر اجازه میفرمائید عرض میکنم بهر حال بنده عرض این بود که در قسمت کارمندان دولت و مزدور هائیکه تشکیلات معظم این مملکت را اینها باید بگردانند و ممکن است که این فشاریکه بآنها وارد میآید اسباب زحمت فراهم بیاورد لازم است در این باب توجه بفرمایند و يك راه حلی پیدا کنند که آنها بتوانند استفاده کنند.

مخبر (آقای اعتبار) - نظری را که آقای مخبر فرهمند داشتند همان بود که آقای وزیر خواربار مشروح تر و مفصلتر بیان کردند. موضوع کارمندان دولت البته مورد توجه دولت و هم مجلس بوده و حالا هم هست و همینطور هم که وعده فرمودند يك فورمولها را کمک هائی برای اینکه وضعیت آنها بهتر بشود فراهم خواهند کرد و بنظر بنده آقای فرهمند هم مقصودشان بیان مطلب بود و دیگر موضوعی ندارد که برای این موضوع ما بخواهیم در این باب کلمه اعتبار را برداریم و وام بگذاریم.

مخبر فرهمند - بنده آقا با اعتبار مخالف نیستم (خنده نمایندگان) بنده پس گرفتم.

رئیس - اصلاً آقا همیشه بیشتر مذاکرات ما اسباب

تعویق و تأخیر کار است بجهت اینکه آقایانی که اجازه میخواهند و مجلس کفایت مذاکرات را تصویب میکند بعد با يك پیشنهادی که داخل موضوع نیست وارد مذاکرات کلی میشوند و شروع میکنند به مذاکرانی که میخواستند بکنند در صورتیکه نظامنامه اینطور گفته است که باید آنرا که توضیح باید بدهند توضیح بدهند این است که خواستم تقاضا کنم که به ادب بنده نگاه نکنند به قانون ملاحظه بکنند و بی جهت کار را بتأخیر نیندازند و این را رعایت بفرمایند که کار زودتر بگذرد. آقای طوسی

طوسی - در اینجا دو موضوع صحبت شد و این هر دو موضوع سابقه دارد (بعضی از نمایندگان) با همه شما که پیشنهاد نکرده اید) اجازه بفرمائید بنده حرفم تمام شود پیشنهاد هم تقدیم میکنم چه خبر است؟ (بعضی از نمایندگان - نمیشود بعد صحبت بفرمائید) این دو موضوع یکی راجع به باربری بود و یکی هم راجع به ۲۵ هزار تن گندم فروش است که بنده سؤال کردم و منتظر جوابش هستم و باید ذکر کنم که چون سؤالی شده است این را خواستم عرض کنم که برای جواب حاضر شوند.

رئیس - پیشنهاد آقای نراقی:

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده واحده افزوده شود. تبصره - وزارت خواربار مکلف است خواربار و ضروریات زندگی کلیه خدستگزاران دولت را تهیه و ببهای مناسب در دسترس آنها بگذارد.

رئیس - آقای نراقی.

نراقی - راجع بکارمندان دولت چند دفعه ملاحظه کرده شد اما دولت قول صریحی نداده است برای انجام آن. بنده خواستم که از آقای وزیر خواربار خواهش کنم این موضوع را که تأکید برای این کار باشد. يك نکته دیگر را هم که خواستم بآقای وزیر خواربار عرض کنم اینست که در گذشته رعایت تعادل در قسمتهای مختلف مملکت نشده است بيك جاهائی کمک شده و بيك جاهائی ابداً کمک نشده است از جمله نسبت بشهر کاشان صد دینار دولت مساعدت نکرده

است. دوست هزار تومان بآنها کمک کرده اند از ۲۰۰ نفر بازرگانان آنجا وسند مختصری گرفته اند که شش ماهه برگردانند این کمکی است که وزارت خواربار کرده است یکی دیگر اینکه مستخدمین دولت فقط منحصر به طهران نیست جاهای دیگر هم هستند. در وزارتخانههای تهران صابون و کبریت داده شد ولی در شهرستانها هیچ خبری نیست دو ماه است که در کاشان مدارس تعطیل است آنوقت شما میفرمائید که در شهرستانها هم کمک شده است. نان که شرکت خیریه تبرئاً بمردم میدهد نان جو یکمن ۱۱ قران است و معلمین و کارکنان با این رتبه خجالت میکشند که بروند خودشان را در ردیف فقراء قلمداد کنند و کوپن بگیرند و از آن استفاده بکنند. نان یک من سه تومان هم با حقوق بیست تومان و ۲۵ تومان نمیتوانند بگیرند.

این است که تمام مدارس آنجا تعطیل است و شکایت هم که شده است کسی گوش نداده است. یک من برنج نداده اند که تقسیم بکنند بآنها که از گرسنگی نمیرند.

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده خیلی خجالت میکشم که بعد از اینکه آقای نراقی شرح حال کاشان را گفت بنده چیزی عرض کنم و به بینیم که این بدبختی سر کاشان باشد و دیگر اینکه وزیر سابق وعده دادند که برنج بآنها بفرستند (نراقی - زهر مار هم ندادند) و ما مکرر در مکرر گفتیم و آنها هم وعده کردند ولی چیزی ندادند و از طرف کاشان هم به بنده و هم به آقای نراقی شکایت میکنند خیال میکنند که وکیل یک توپ و مسلسل در دستش است و میتواند وزراء را بتوپ بیند. اینها هم یعنی توجه وزراء این است که ایران یعنی تهران و تهران هم یعنی طرف شمال. این است که ما داد و فریادنا این بیچاره ها را بعرض مجلس میرسانیم و خدا کند که این دفعه که آقای وزیر خواربار که جدیداً آمده اند و علاقمند به وزارت معارف بوده اند و هستند یک توجهی بفرمایند که اینها وضعیتشان بهتر شود.

وزیر خواربار - اجازه میفرمائید؟ (رئیس بفرمائید)

همانطوری که در يك مواقعی که مرض شیوع دارد در يك مملکتی يك پستهای امدادی برقرار میگردد همانطور هم از طرف وزارت خوار بار يك وسائلی فراهم شود که اشخاصی که نوبت خیابان اغلب اوقات افتاده اند و از گرسنگی دارند جان میدهند به آنها خوراك فوری رسانده شود این چیز مهمی نیست این يك امر فوق العاده ای نیست و نمیدانم آقایان چرا همچو خسته شده اند و عصبانی شده اند و همه میگویند يك موضوع دیگر راجع به جیره بندی است. از همدان به بنده کاغذ نوشته اند آقا هم مدرک میخواهد مدرک کش هم هست میگویند بما کوپن نداده اند در يك شهری که آنوقت جاهای دیگر را تأمین میکنند و بسایر ولایات میفرستند ما خودمان بی نان مانده ایم وقتی که مراجعه میکنیم بآنها میگویند که ما شمارا بامسلسل برون میکنیم. اینها يك مطالبی است که بالاخره نمیشود نگفت وقتی که آقای تدین میفرمایند که مدرک لازم است که وزارت خوار بار بوظایف خودش عمل نکرده است. مدرک همان چیزهایی است که در جلسه خصوصی گفته شد که مردم میمیرند. بروید به بینید چه خبر است آقا مدرک کش آنجا است.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده خواستم عرض کنم این موضوع که آقای منشور اظهار میکنند از نقطه نظر ملیت ما خیلی قابل تأثر است. در این شهر مؤسسات خیریه تهیه شده است که افراد این مجلس هم جزء آن هستند. از وقتی که این پیدایش گرانی که در نتیجه اوضاع دنیا است در مملکت ما پیدا شد تمام افراد دارند کمک میکنند به مستمندان. ما همه مسلمان هستیم (صحیح است) و قانون اسلام بما حکم کرده است. بنده که گمان نمیکنم هیچیک از آقایان دیده باشند که کسی از گرسنگی مرده باشد (صحیح است) بنده تکذیب میکنم این فرمایش ایشان را.

منشور - عریض بنده را بی جهت تکذیب میکنند بنده میگویم دیده ام ایشان بی جهت تکذیب میکنند.

رئیس - موافقین با پیشنهاد آقای منشور بر خیرند (عده خیلی کمی قیام نمودند) تصدیق نشد.

رئیس - پیشنهاد عده ای از آقایان:

ماده الحاقیه زیر را پیشنهاد میکنیم: کمیسیون مرکب از ۶ نفر برای مخفی از نمایندگان مجلس شورای ملی انتخاب که بکلیه حسابهای وزارت خواربار و قسمت اقتصادی آن رسیدگی نماید وزارت خوار بار مکلف است تمام وسائل را از جهت محاسب و متخصص و غیره در دسترس کمیسیون مزبور بگذارد و کمیسیون نتیجه رسیدگی را هر چه زودتر بعرض مجلس برساند. قریب ۴۴ امضاء

رئیس آقای ملک مدنی

ملک مدنی - این پیشنهاد را اغلب آقایان امضا کرده اند بنده قبلاً لازم است عرض کنم همینطور که آقای امیر تیمور و سایر آقایان بیان کردند صحت عمل آقای تدین وزیر خوار فملی طوری است که بهیچوجه محل تردید نیست و ایشان البته بحسابهای گذشته هم توجه میکنند رسیدگی دقیقی هم خواهند کرد. دیروز در کمیسیون این موضوع خیلی مورد بحث شد که يك صحبت هائی در اطراف وزارت خواربار و حیف و میل هائی که شده است هست و راجع به آن زیاد بحث شد بنده نمیخواهم عرض کنم که صددرصد است است ولی آنچه که معلوم است يك بی ترتیبی و بی نظمی هائی بوده و شاید يك سوء استفاده هائی هم شده باشد باین جهت آقایان این پیشنهاد را تهیه کرده اند که این قصیه که طرف توجه عامه است و بعلاوه پولی که برای آسایش و رفاه اشخاص بی نوا و اشخاص مستمند داده شده است این مطلب را بازرسی کنیم و به بینیم که واقعا سوء استفاده شده و حیف و میلی شده است یا نشده است. منظور ما که این پیشنهاد را کردیم این بود که يك کمیسیون شش نفری برای مخفی از مجلس انتخاب شود که بانظر آقای تدین وزیر خواربار اساساً آقا حسابها را تحقیق کنیم و گزارش این مطلب را بدهیم که این ۸۰ میلیونی که گرفته شده است که آلا میگویند حیف و میل شده است صحت دارد یا صحت ندارد و يك همچو مطلبی که در این ۴ ماهه ۵ ماهه اخیر واقع شده است بتوانیم کشف کنیم برای اینکه گفته میشود ما باید حسابهای گذشته را رسیدگی کنیم. گذشته را کاری نداریم این حساب را و این پولی را

تصمیم قانونی

دائر به منع تعقیب آقای گلشائیان

مجلس شورای ملی در جلسه بیستم اسفندماه ۱۳۲۱ طبق ماده بیستم قانون ۱۶ تیرماه ۱۳۰۷ قرار منع تعقیب آقای عباسقلی گلشائیان وزیر سابق بازرگانی و پیشه و هنر را در مورد اجازه صدور کتیرا به آقای مراد اریه اعلام میدارد. این تصمیم در جلسه بیستم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

یک میلیون و هشتصد هزار ریال اعتبار برای تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد که مبلغ یک میلیون و هشتصد هزار ریال (۱۸۰۰۰۰۰) صرفه جوئی اعتبار خرید و تکمیل لوازم آزمایشگاه های بیمارستان ها و دانشکده پزشکی و هزینه حمل و کمر کی و سایر هزینه مربوطه بآن و هزینه ایجاد آزمایشگاه دارو سازی و تهیه لوازم مربوط بآن و هزینه و حمل کمر کی داروهای خریداری از خارجه را بمصرف تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی برساند. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیستم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

پانصد هزار ریال اعتبار جهت تهیه غذای مورد مصرف سال ۱۳۲۱ بیمارستانها

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است در حدود مبلغ پانصد هزار ریال (۵۰۰۰۰۰) از محل صرفه جوئی کل بودجه تفصیلی سال ۱۳۲۱ اداره دانشکده پزشکی و بیمارستانها جهت تهیه غنای بیمارستانها موضوع ماده ۲۳ بودجه اداره مزبور اختصاص داده و بقیه بهای اجناس و خواربار مورد مصرف سال ۱۳۲۱ بیمارستانها را از آن محل بپردازد. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیستم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

دویست و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای تأمین خواربار

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است دویست و پنجاه میلیون ریال برای تأمین خواربار از بانک ملی اعتبار دریافت داشته و مبلغ استفاده شده از این اعتبار را با بهره آن که از چهار و نیم در صد متجاوز نخواهد بود از محل فروش اجناس مستهلک نماید. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیستم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

که مجلس اعتبار داده است ما این را کارداریم و رسیدگی بکنیم به بینیم واقعا چیف و میل شده است یا نشده است. اگر نشده است که اسباب خوشبختی است و همه خوشحالیم و اگر شده است هر کس متهم است او را تحویل داد گاه بدهیم که از این سوء استفاده ها جلوگیری شود وزیر خواربار (آقای تدین) مطابق قانون اساسی مجلس اختیار دارد در هر موضوعی از موضوعات مربوطه به ادارات دولتی هر گونه تحقیق و تفتیشی بعمل بیاورد و در این مرتبه هیچ تردیدی نیست و بنده هم میدانم که این پیشنهاد مبنی بر یک حسن نیت و حسن ارادای است که از طرف آقایان تقدیم مجلس شده است ولی این راهم بگویم که در عمل دچار یک مشکلاتی میشود این موضوع رسیدگی به حسابات یک امری است طبیعی و بعقیده بنده همیشه باید که وزرای وقت که مسئولند در مقابل مجلس توجه خاصی به امور مالی وزارتخانه خودشان داشته باشند. ولی تصور میکنم این ترتیب که آقایان پیشنهاد کردند عملی نباشد و خودم هم در نظر گرفته ام یک ترتیبی را بطوری که به بعضی از آقایان هم عرض کرده ام. البته آن ترتیب را بطور خلاصه میتوانم عرض کنم که هر گونه تفتیشی راجع بامور مالی در آنجا بشود بر حسب اختیاراتی که دکتور میلسپو دارد و اعتمادی که با او هست باید از طرف او اقدام شود ولی از جنبه اداری یک رسیدگی با متانتی بشود و کاملاً بآن اشخاصی که متصدی امور مالی بودند بکارهای آنها رسیدگی بشود و وزارتخانه هم از جریان فعلی خودش باز نماند. بنظر بنده بهتر این است که آقایان موافقت بفرمایند با همین ترتیبی که بنده در نظر دارم و امیدوارم که نتیجه آن رسیدگی را که البته در تحت نظر رئیس کل دارائی خواهد بود بر عرض مجلس برسانم و این عملی تر است و تصور میکنم که نظر آقایان هم تأمین شود (صحیح است)

مخبر (آقای اعتبار) - عرض کنم این پیشنهاد را بنده

هم امضاء کرده بودم و معتقد هم هستم ولی حالا که آقای تدین به وزارت خواربار تشریف برده اند و مورد اعتماد هم ما هم هستیم از این جهت بنده هم معتقدم و از رفقائی هم که این پیشنهاد را امضاء کرده اند خواهش میکنم که مطلب را بگذاریم باختیار وزارت خواربار و البته این موضوع از مجلس فوت نشده و فوت نمی شود و همیشه مجلس میتواند در هر موردی اظهار نظر بکند و نظارت بکند و از این جهت بنده خواستم استدعا بکنم که این پیشنهاد را موافقت بفرمائید که مسکوت بماند.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - چون آقای وزیر خواربار فرمودند که رسیدگی هائی میشود و بعلاوه این نکته که اشاره فرمودند که رئیس کل مسالیه هم بالاخره مراقبت خواهند نمود یعنی محاسبینی برای رسیدگی میفرستند البته نظر رفا هم این است که این موضوع رسیدگی بشود و نظر دیگری هم ندارند باین جهت با اینکه فرمودند گزارش هم بمجلس داده میشود بنده هم موافق هستم که مسکوت بماند:

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده دولت موافقین ورقه سفید میدهند

اخذ آراء بعمل آمد و ۷۳ ورقه سفید شماره شد.

رئیس - عده حاضر موقع اعلام رأی ۸۹ - با کثرت ۷۳ رأی تصویب شد

۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب بفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آئینه روز یکشنبه ۲۳ اسفند ماه سه ساعت قبل از ظهر و لوایحی هم که برای دستور داریم نظام وظایف است و دوسه تا لوایحی هم که مربوط به وزارت جنگ میباشد.

(مجلس یک ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

اسامی رای دهندگان - آقایان: هدایت الله پالیزی - نصر تیان - اردبیلی - مسعودی - هراز - طالش رحمت سمیعی - اصفهانی - فرمانفرمایان - دادور - ایقوانی - انوار - رستم کیو - یار احمدی - مقدم - صفوری - حریری - دهستانی - نائینی - عطاء الله پالیزی - محمد ضیائی - رضوی - معینی - ناصری - محبت لاریجانی - افشار - خسرو شامی - اصفهانیان - مکرم افشار - جلیلی - ذوالقدر - مهدب - موقر - مرآت اسفندیاری - منشور - لاریجانی - نراقی - فریدونی - ملک مدنی - کازرونیان - امامی - پناهی - شیرازی - هاشمی - مهدوی - فیاض - حمزه تاش - معتضدی - نبیل سمیعی - یارسا - صفاری - یهین اسفندیاری - عزیزی - فرشی - رهبری - سهراب ساکینیان - شهابنک - فتوحی - تهرانچی - رفیعی - ملک زاده آملی - ابراهیمی ریگی - آزادی - معتصم سنگ - محمد علی منصف - اعتبار - طوسی - دکتور قزل اباغ - دکتور ضیاء - دکتور غنی - دکتور مؤدب نفیسی - دکتور سنگ - دکتور طاهری - دکتور لقمان.